

1907y_AZ_Q2017_Qiyabi_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1907y İqtisadiyyata giriş

1 Neoliberalizmin əsas nümayəndələri kimlərdir:

- D. Robinson, A. Hansen
- L. fon Mizes, F. fon Hayek
- K. Marks, F. Engels
- T. Veblen, D. Helbreyt
- U. Mitçell, D. Kommons

2 “Məşğulluğun, faizin və pulun ümumi nəzəriyyəsi” kitabının müəllifi kimdir?

- M. Fridman
- C. Keyns
- A. Marşall
- A. Smit
- D. Rikardo

3 İqtisadi nəzəriyyənin sosial-institusional istiqaməti nə vaxt yaranmışdır?

- XX əsrin sonunda
- XX əsrin əvvəlində
- XIX əsrin ortalarında
- XIX əsrin əvvəlində
- XIX əsrin sonunda

4 Müasir iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti insana və sosial problemlərə böyük diqqətlə səciyyələnir?

- marksizm
- neoinstitusionalizm
- monetarizm
- neokeynsçilik
- neoliberalizm

5 Postsənaye cəmiyyəti nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- V. Pareto
- D. Helbreyt
- A. Marşall
- D. Kommons
- L. Erhard

6 R. Harrod və E. Hansen hansı elmi istiqamətin nümayəndələridir?

- marksizm
- neokeynsçilik
- monetarizm
- neoinstitusionalizm
- neoliberalizm

7 Sosial yönümlü bazar təsərrüfatı nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- C. Keyns
- L. Erhard
- D. Robinson
- M. Fridman

T. Veblen

8 T. Veblen və U. Mitçell iqtisadi nəzəriyyədə hansı istiqamətin nümayəndələridir?

- neoliberalizm
- sosial-institusional
- marksizm
- keynsçilik
- monetarizm

9 İqtisadi nəzəriyyədə müasir makroiqtisadi analizin əsaslarını yaradan kim olmuşdur?

- T. Veblen
- C. Keyns
- L. Erhard
- M. Fridman
- D. Robinson

10 İnhisarçı rəqabət nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- A. Piqu
- E. Çemberlin
- C. Keyns
- A. Marşall
- M. Fridman

11 Hansı alim öz nəzəriyyəsində klassik və marjinalist yanaşmaları birləşdirmişdir?

- K. Menger
- A. Marşall
- D. Rikardo
- D. Klark
- L. Valras

12 Torpaq rentası nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- F. Kene
- D. Rikardo
- A. Smit
- A. Monkreyen
- T. Men

13 “Əmək sərvətin atası, torpaq isə onun anasıdır” ifadəsinin müəllifi kimdir?

- F. Kene
- U. Petti
- D. Rikardo
- A. Smit
- T. Men

14 “Ekonomika” (“iqtisadiyyat”) termini qədim yunan dilindən tərcümədə nəyi ifadə edir?

- ticarət
- ev təsərrüfatının idarə edilməsi qaydaları
- əmtə istehsalı
- maliyyə
- təsərrüfat fəaliyyəti

15 Aristotel “ekonomika”(“ iqtisadiyyat”) termini ilə nəyi ifadə edirdi?

pul yığılı, mənəət əldə edilməsi
təbiətin qanunları
cəmiyyətin sinfi bölgüsü
iqtisadi fəaliyyət

- həyat üçün zəruri olan nemətlərin istehsalı

16 Aristotel “xrematistika” termini ilə nəyi ifadə edirdi?

iqtisadi fəaliyyət
təbiətin qanunları
cəmiyyətin sinfi bölgüsü
həyat üçün zəruri olan nemətlərin istehsalı

- pul yığılı, mənəət əldə edilməsi

17 Qədim dövrlərdə sərvətin iki formasını – “iqtisadiyyat”ı və “xrematistika”nı fərqləndirən alim kim olmuşdur?

Platon
Ksenofont
Seneka

- Aristotel
Konfutsi

18 Yeni keynsçilərə aiddir.

L. Erxard, L. fon Mizes
M. Fridman, F. fon Xayek
T. Veblen, D. Qelbreyt
U. Mitçell, D. Kommons

- C. Robinson, A. Xansen

19 Kim kapitalizmin inkişafının dinamik modelini yaratmışdır?

L. Valras
A. Marşall
M. Fridman
Y. Şumpeter
D. M. Keyns

- Y. Şumpeter

20 Bu alimlərin baxışlarında merkantilizmdən klassik siyasi iqtisada keçid əks olunmuşdur.

K. Marks, F. Engels
A. Smit, D. Rikardo
F. Kene, A. Türqo
A. Monkriten, T. Mann

- U. Petti, P. Buaqilber

21 «Ekonomika» (“iqtisadiyyat”) termini ilk dəfə harada meydana gəlmişdir.

qədim Babilistanda
qədim Misirdə
qədim Romada
qədim Çində

- qədim Yunanıstanda

22 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri ilk dəfə öz təhlilində son hədd kəmiyyətlərini istifadə etməyə başlamışlar?

merkantilistlər

fiziokratlar
monetaristlər
neokeynsçilər
● marjinalistlər

23 Qədim Yunanıstanın iqtisadi fikri hansı alimlərin əsərlərində öz əksini tapmışdır?

İbn-Xaldun, Foma Akvinski
Konfutsi, Syun-Tszı
Varron, Seneka
● Platon, Aristotel
Qay, Katon

24 Konvergeniya nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

neoliberalizm
neoklassik
neokeynsçilik
● sosial-institusional
marjinal

25 Aşağıdakı qruplardan hansının iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsini müsbət qiymətləndirən təlimlər olduğunu göstərin:

marksizm, keynsçilik, monetarizm
fiziokratlar, marksizm, marjinalizm
merkantilizm, neoliberalizm, marjinalizm
fiziokratlar, marksizm, keynsçilik
● merkantilizm, marksizm, keynsçilik

26 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır?

Xəmsədə
● Kitabı -Dədə Qorqudda
Müqəddimədə
heç birində
Əxlaqi-Nasirdə

27 İri iqtisadi sarsıntılardan bazar iqtisadiyyatının qeyri-sabitliyi deyil, düzgün olmayan pul siyasətilə əmələ gəlməsi haqqındakı müddəa əsas ideyalardan birini ifadə edir.

klassik siyasi iqtisadın
● monetarizmin
marjinalizmin
neokeynsçiliyin
konvergeniya nəzəriyyəsinin

28 «İctimai seçim» nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti çərçivəsində yayılmışdır?

marksizm
● sosial-institusional
neokeynsçilik
neoklassik
marjinalizm

29 İqtisad elmində sosial ideyalara ilk dəfə kim baxmışdır?

fiziokratlar
● sosial-utopistlər

marksistlər
merkantilistlər
neokeynsçilər

30 İqtisad elminə «iqtisadi insan» terminini kim daxil etmişdir?

- D. Rikardo
- A. Smit
- F. Kene
- A. Marşall
- K. Marks

31 «Görünməz əl» ifadəsi məşhur iqtisadçılardan kimə məxsusdur?

- D. Rikardo
- A. Smit
- A. Marşall
- K. Marks
- J. Keyns

32 İqtisadi fikrin hansı cərəyanı da həmçinin «marksizm» adı daşıyır

- riyazi məktəb
- proletar siyasi iqtisadi
- klassik siyasi iqtisad
- merkantilizm
- neoliberal istiqamət

33 «Ekonomiks» anlayışı aşağıdakı müəllifin əsərinin başlığında istifadə edildikdən sonra qəbul olunmuşdur:

- Adam Smit
- Alfred Marşall
- Karl Marks
- Con Stüart Mill
- Con Meynard Keyns

34 İslamın müqəddəs kitabı «Qurani-Kərim»də nəyə icazə verilmir?

- xarici malların alqı- satqısına
- sələmçiliyə, faiz almaq məqsədi ilə borc verməyə
- xüsusi mülkiyyətçiliyə
- sahibkarlıq fəaliyyətinə
- alqı-satqıya, ticarətlə məşğul olmağa

35 İqtisadiyyat sahəsi üzrə Nobel mükafatının laureatı olan kimdir?

- Adam Smit
- Pol Samuelson
- Karl Marks
- Con Meynard Keyns
- Alfred Marşall

36 Hansı iqtisadi məktəb ilk dəfə kənd təsərrüfatında gəlirlərin təkrar istehsalı və bölgüsünü təhlil etmişdir?

- klassik siyasi iqtisad
- fiziokratlar
- keynsçilik
- merkantilizm
- marksizm

37 Əmək-dəyər nəzəriyyəsinin yaradılması iqtisad elminin hansı istiqaməti ilə bağlıdır?

- keynsçilik
- klassik istiqamət
- marjinalizm
- neoliberalizm
- marksizm

38 Hansı iqtisadi məktəb proteksionist dövlət siyasətinin əsasını qoymuşdur:

- fiziokratlar
- merkantilizm
- proletar siyasi iqtisad
- klassik siyasi iqtisad
- keynsçilik

39 P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir. Onlar kimlərdir?

- Smit, Rikardo, Marks
- Keyns, Marks, Fridman
- Smit, Marks, Keynes
- Marks, Keynes, Marşall
- Kene, Marşall, Fridman

40 İqtisadi nəzəriyyənin neoklassik istiqamətinə hansı müasir elmi cərəyanlar aiddir:

- keynsçilik, marjinalizm
- monetarizm, neoliberalizm
- merkantilizm, monetarizm
- sosial-institusionalizm, marjinalizm:
- marksizm, merkantilizm

41 İqtisadi nəzəriyyədə riyazi metodlardan geniş istifadə etməyə kim başlamışdır:

- A.Smit, D.Rikardo
- L.Valras, V.Pareto
- Ş.Furye, C.Sismondi
- K.Marks, F.Engels
- U.Jevons, K.Menger

42 Adları sadalanan alimlərdən kim marjinalizmin nümayəndəsidir:

- L. Erxard, M. Fridman
- U. Jevons, K. Menger
- K. Marks, F. Engels
- A. Smit, D. Rikardo
- Ş. Furye, C. Sismondi

43 İqtisadi nəzəriyyədə monetarizm cərəyanının banisi kimdir?

- V. Pareto
- M. Fridman
- A. Marşall
- K. Marks
- L. Erxard

44 Monetarizm cərəyanı iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- merkantilizm

- neoklassik
institusional-sosioloji
keynsçilik
marksizm

45 Siyasi iqtisad termini meydana gəlib:

- 1932-ci ildə
- 1615-ci ildə
- 1890-cı ildə
- 1776-cı ildə
- 1902-ci ildə

46 İqtisadi nəzəriyyənin keynsçi istiqaməti meydana gəlmişdir.

- bizim dövrdə
- XX əsrin 30-cu illərində
- XX əsrin 70-ci illərində
- XIX əsrin ortalarında
- XVII əsrdə

47 Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi hansıdır?

- neoliberalizm
- merkantilizm
- klassik siyasi iqtisad
- keynsçilik
- fiziokratlar

48 Ticarət burjuaziyasının mənafeyini ifadə edən nəzəriyyəyə aiddir:

- proletar siyasi iqtisadi
- merkantilizm
- marjinalizm
- fiziokratlar nəzəriyyəsi
- klassik siyasi iqtisad

49 F. Kene görkəmli nümayəndəsi olmuşdur:

- neoliberalizmin
- fiziokratların
- marjinalizmin
- merkantilizmin
- keynsçiliyin

50 Siyasi iqtisad elminin adı kim tərəfindən ilk dəfə irəli sürülmüsdür:

- U. Petti
- A. Monkreyen
- D. Rikardo
- A. Smit
- P. Buaqilber

51 Fiziokrat nəzəriyyənin əsas banisi kimdir?

- P. Buaqilber
- F. Kene
- U. Petti
- A. Monkreyen

D. Rikardo

52 İqtisadi nəzəriyyənin metodoloji funksiyası nədən ibarətdir?

doğru cavab yoxdur

- onun bütün qalan iqtisadi elmlər üçün metodoloji əsas olması
milli təsərrüfat inkişaf qanunlarını kəşf etmək üçün iqtisadi hadisələrin və onların daxili mahiyyətinin öyrənilməsi
sosial-iqtisadi inkişafın gələcək perspektivlərinin təyin edilməsi
dövlətin iqtisadi siyasətinin elmi cəhətdən əsaslandırılması

53 İqtisadi nəzəriyyənin praktik funksiyası nədən ibarətdir?

doğru cavab yoxdur

- dövlətin iqtisadi siyasətinin elmi cəhətdən əsaslandırılması
milli təsərrüfat inkişaf qanunlarını kəşf etmək üçün iqtisadi hadisələrin və onların daxili mahiyyətinin öyrənilməsi
sosial-iqtisadi inkişafın gələcək perspektivlərinin təyin edilməsi
onun bütün qalan iqtisadi elmlər üçün əsas olması

54 İqtisadi nəzəriyyənin proqnozlaşdırma funksiyası nədən ibarətdir?

doğru cavab yoxdur

- sosial-iqtisadi inkişafın gələcək perspektivlərinin təyin edilməsi
dövlətin iqtisadi siyasətinin elmi cəhətdən əsaslandırılması
milli təsərrüfatın inkişaf qanunlarını kəşf etmək üçün iqtisadi hadisələrin və onların daxili mahiyyətinin öyrənilməsi
onun bütün qalan iqtisadi elmlər üçün əsas olması

55 İqtisadi nəzəriyyənin idrak funksiyası nədən ibarətdir?

doğru cavab yoxdur

- milli təsərrüfat inkişaf qanunlarını kəşf etmək üçün iqtisadi hadisələrin və onların daxili mahiyyətinin öyrənilməsi
dövlətin iqtisadi siyasətinin elmi cəhətdən əsaslandırılması
sosial-iqtisadi inkişafın gələcək perspektivlərinin təyin edilməsi
onun bütün qalan iqtisadi elmlər üçün əsas olması

56 İqtisadi hadisələrdə və proseslərdə ən əhəmiyyətli, sabit, daim təkrarlanan obyektiv səbəb-nəticə əlaqələri və qarşılıqlı asılılıqlar belə adlanır:

iqtisadi siyasət

- iqtisadi qanunlar
iqtisadi eksperimentlər
iqtisadi modellər
iqtisadi kateqoriyalar

57 Aşağıda sadalananlardan hansı iqtisadi nəzəriyyədə tətbiq edilmir?

sadalananların heç biri tətbiq edilmir

- sadalananların hamısı tətbiq edilir
qrafiklər
riyazi modellər
funksiyalar

58 İqtisadi hadisənin və ya prosesin formallaşdırılmış təsviri belə adlanır:

deduksiya

- iqtisadi model
iqtisadi kateqoriya
iqtisadi eksperiment
induksiya

59 İqtisadiyyatda gələcəkdə baş verə biləcək hadisələrin elmi uzaqgörənliyi belə adlanır:

- verifikasiya
- proqnozlaşdırma
- funksional analiz
- modelləşdirmə
- son hədd analizi

60 İqtisadi nəzəriyyənin xalq təsərrüfatının ayrı-ayrı sferalarının və sahələrinin iqtisadiyyatını öyrənən hissəsi necə adlanır?

- ekonometrika
- mezoekonomika
- makroiqtisadiyyat
- mikroiqtisadiyyat
- meqaeconomika

61 Dövlətin və firmanın nemətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehlakı sahəsində məqsədyönlü tədbirləri sistemi necə adlanır?

- təkamül yanaşması
- iqtisadi siyasət
- metodoloji yanaşma
- iqtisadi nəzəriyyə
- iqtisadi fəaliyyət

62 İqtisadi hadisələrin iqtisadi kəmiyyətlər arasında qarşılıqlı asılılıqların üzə çıxarılması nöqtəyi-nəzərindən tədqiqatı necə adlanır?

- təkamül yanaşması
- funksional analiz
- modelləşdirmə
- son hədd analizi
- tarazlıq yanaşması

63 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti məhdud rasionallıq prinsipindən geniş istifadə edir?

- neoliberalizm
- sosial-institusionalizm
- marksizm
- keynsçilik
- monetarizm

64 Hər hansı iqtisadi dəyişənin ayrılıqda dəyişməsi zamanı yaranan kəmiyyət dəyişikliklərinin tədqiq edilməsi necə adlanır?

- son hədd analizi
- funksional analiz
- təkamül yanaşması
- tarazlıq yanaşması
- modelləşdirmə

65 İqtisadiyyatda qanunauyğunluqların üzə çıxarılması və əsaslandırılması üçün əsas vasitə nədir?

- nəzəri ideyalar
- statistik məlumatlar
- riyazi modellər
- qrafiklər
- təkamül yanaşması

66 Hansı elmi yanaşmada abstrakdan konkretə yüksəlmə idrakın əsas metodlarından biridir?

- strukturalist yanaşma
- dialektik yanaşma
- pozitivist yanaşma
- subyektivist yanaşma
- rasionalist yanaşma

67 Hansı metodoloji yanaşmada sistemin strukturunun, onun daxili quruluşunun üzə çıxarılmasına xüsusi diqqət yetirilir?

- dialektik yanaşma
- strukturalist yanaşma
- pozitivist yanaşma
- subyektivist yanaşma
- rasionalist yanaşma

68 Elmi nəticələrin təcrübədə bilavasitə təsdiq edilməsi necə adlanır?

- saxtalaşdırma
- verifikasiya
- eksplikasiya
- praqmatizm
- abstraksiya

69 Ümumiləşdirmə metodunun tətbiqinin nəticəsi nədən ibarətdir?

- əvvəlki təcrübənin öyrənilməsi
- yekun nəticələrin və xarakteristikaların alınması
- ayrı-ayrı iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi
- iqtisadi modellər
- qrafiklərin qurulması

70 Hansı elmi metod ayrı-ayrı elementlərin vahid tam şəklində birləşdirilməsinə və onların qarşılıqlı əlaqələrinin öyrənilməsinə əsaslanır?

- deduksiya
- sintez
- analiz
- elmi abstraksiya
- induksiya

71 Öyrənmə metodlarından ümumidən xüsusiyyə doğru hərəkəti əks etdirəni göstərin.

- məntiqi metod
- deduksiya metodu
- elmi abstraksiya
- iqtisadi eksperiment
- induksiya metodu

72 Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi metod necə adlanır?

- riyazi modelləşdirmə
- təhlil
- induksiya
- elmi abstraksiya
- deduksiya

73 Sivilizasiyanın təbii rasionalları kəşf etməyi məqsəd kimi qəbul edən elmi yanaşmanı göstərin:

- doğru cavab yoxdur
- rasionallıq
- empirik-neopozitiv
- subyektiv
- dialektik-materialist

74 İqtisadi təhlilin obyektini kimi iqtisadi subyektin davranışını qəbul edən yanaşmanı göstərin:

- doğru cavab yoxdur
- subyektiv
- rasionalist
- empirik-neopozitiv
- dialektik-materialist

75 «Millətin məhsuldar qüvvələri» iqtisadi nəzəriyyənin predmeti kimi qəbul edən elmi istiqaməti göstərin:

- proletar siyasi iqtisadi
- tarixi məktəb
- fizokratlar
- merkantelistlər
- klassik siyasi iqtisad

76 Elmin tədqiqat predmetini tədaviyən istehsal keçirən elmi cərəyanını göstərin.

- merkantelistlər
- fizokratlar
- marjinalistlər
- utopik-sosialistlər
- keynsçilər

77 Mikroiqtisadiyyat nöqtəyi-nəzərindən iqtisadiyyatın başlıca problemi ibarətdir:

- inflyasiya və işsizliyin aradan qaldırılmasından
- resursların səmərəli bölgüsünü təmin etməkdən
- qabaqcıl texnologiyaların tətbiqini təmin etməkdən
- bütün sadalananlar düzdür
- vətəndaşlara layiqli həyat səviyyəsi təmin etməkdən

78 Cəmiyyətin iqtisadi həyatının ən ümumi və mühüm cəhətlərini əks etdirən məntiqi anlayışlar – bu:

- iqtisadi modellər
- iqtisadi kateqoriyalardır
- xüsusi iqtisadi qanunlardır
- ümumi iqtisadi qanunlardır
- spesifik iqtisadi qanunlardır

79 Ayrı-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid – bu:

- məntiqi metoddur
- induksiya metodudur
- elmi abstraksiyadır
- iqtisadi eksperimentdir
- deduksiya metodudur

80 İqtisadi hadisə və ya prosesin onun öyrənilməsi məqsədilə süni surətdə canlandırılması – bu:

- deduksiya metodudur

- iqtisadi eksperimentdir
statistik tədqiqat metodudur
iqtisadi modeldir
induksiya metodudur

81 İqtisad elminin tarixi və məntiqi metodların ümumilyi belə bir müddədən ibarətdir:

bu metodlar arasında ümumi heç nə yoxdur

- iqtisadiyyat və cəmiyyətin inkişafı sadədən mürəkkəbə doğru gedir
iqtisadi həyatın bütün hadisələrini öyrənmək zəruridir
yalnız sabit təkrar olunan hadisələri öyrənmək zəruridir
tədqiqatın statistik üsullarını istifadə etmək zəruridir

82 Elmi abstraksiya metodu ibarətdir:

iqtisadi eksperimentlərin aparılmasından

- iqtisadi hadisələri ikinci dərəcəli cəhətlərdən ayırmaqdan
iqtisadi hadisənin bütün mənzərəsini bərpa etməkdən
iqtisadi hadisələrin ayrı-ayrı tərkib hissələrinin öyrənilməsindən
riyazi modellərin qurulmasından

83 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələrin əsaslı surətdə öyrənilməsi və onların qiymətləndirilməsi səciyyəvidir?

bütün sadalanan yanaşmalar üçün

- neopozitiv-empirik
rasionalist
subyektiv
dialektik-materialist

84 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələri qarşılıqlı əlaqədə və inkişafda səciyyəvidir?

bütün sadalanan yanaşmalar üçün

- dialektik-materialist
neopozitiv-empirik
subyektiv
rasionalist

85 Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki,

insanların ijtimai həyatında iqtisadiyyatın rolunu müəyyənləşdirir

- insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından jəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir.
alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır;
sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir;
insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir.

86 Dəyər qanunu –

iqtisadi qanun deyildir

- xüsusi iqtisadi qanundur
spesifik iqtisadi qanundur
ümumi iqtisadi qanundur
iqtisadi kateqoriyadır

87 İqtisadi nəzəriyyədə belə öyrənmə metodu mövcud deyildir:

riyazi modelləşdirmə

- spesifikləşdirmə
induksiya

elmi abstraksiya
deduksiya

88 İqtisadi nəzəriyyənin hansı cərəyanının nümayəndələri iqtisad elminin öyrənilməsinin predmetini mənbəyi ticarət olan milli sərvət hesab etmişlər?

- neoliberal
● merkantilistlər
marjinalistlər
fiziokratlar
neokeynsçilər

89 İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə
● iqtisadiyyatın real vəziyyətinin öyrənilməsi ilə
iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
riyazi metod və modellərin aparılması ilə
iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsi ilə

90 İqtisad elmində normativ yanaşmalar mövcuddur:

- riyazi metod və modellərin tətbiqilə
iqtisadiyyatın real vəziyyətinin öyrənilməsilə
● iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsilə
iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsilə

91 İqtisad elmində belə metodoloji yanaşma mövcud deyil:

- bütün sadalanan yanaşmalar mövcuddur
● sosial-institusional
subyektiv
dialektik-materialist
neopozitiv-empirik

92 Tələbatların artması qanunu aiddir:

- belə bir qanun mövcud deyil
● ümumi iqtisadi qanunlara
spesifik iqtisadi qanunlara
xüsusi iqtisadi qanunlara
iqtisadi qanunlara aid deyil

93 İqtisadi nəzəriyyənin sintez metodun elementlərini göstərin:

- sadalanan heç bir sintez metoduna aid deyil
● aralarında doğmalılıq əlaqələri olan elementlərin birləşdirilməsi, hissələrdən tamın yaradılması
təfəkkürdə konkretədən abstrakta hərəkət
tədqiq olunan hadisənin tərkib hissələrinə bölünməsi
sadalanan hamısı sintez metoduna aiddir

94 Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- onların arasında heç bir oxşarlıq yoxdur
● obyektiv xarakter daşıyırlar
insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edilirlər
insanların fəaliyyətindən asılıdırlar
tarixən keçici xarakter daşıyırlar

95 İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- dövlət və təsərrüfat sahələri arasında yaranan iqtisadi əlaqələri
- ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını
- dünya birliyində iqtisadi münasibətləri
- ayrı-ayrı firmaların iqtisadi davranışını
- milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri

96 İqtisad elminin metodologiyası anlayışı özünə daxil edir:

- müxtəlif iqtisadi sistemlərinin öyrənilməsi
- iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi üsulları və metodları
- iqtisadi nəzəriyyənin müxtəlif cərəyanları
- iqtisadiyyatın strukturu
- iqtisadçı alimlərin dünyagörüşü

97 İlk dəfə tədavi sferasını deyil, istehsal prosesini öz təhlilinin predmeti etmiş iqtisadi məktəb:

- proletar siyasi iqtisad
- fiziokratlar
- klassik siyasi iqtisad
- merkantilizm
- marjinalizm

98 İqtisadi nəzəriyyənin predmetini daha dolğun səciyyələndirən tərif:

- iqtisadi subyektlərin təsərrüfat fəaliyyəti və onların əlaqələri barədə elm
- məhdud iqtisadi ehtiyatlar şəraitində insan cəmiyyətinin inkişafının ən ümumi qanunları haqqında elm
- istehsal olunmuş nemətlərin istehsalı və bölgüsünün meyarları haqqında elm
- insanların maddi və mənəvi tələbatlarının inkişafı və formalaşması haqqında elm
- milli sərvətlər, onun mənbələri və ondan istifadə haqqında elm

99 Proletar siyasi iqtisad nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti
- istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı
- millətin sərvəti və onun mənbələri
- qeyri-məhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları

100 İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- bazar mexanizminin ayrı-ayrı elementlərini
- bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri
- cəmiyyətin iqtisadi inkişafının qlobal meyillərini
- dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
- sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu

101 İqtisad elminin başlıca vəzifəsinin cəmiyyətin iqtisadi həyat fəaliyyətinin, insanların davranışının stimulu və motivlərinin tədqiq olmasını hesab etmişdir:

- F. Kene
- A. Marşall
- D. Rikardo
- K. Marks
- A. Smit

102 Aşağıda iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə müxtəlif iqtisadi məktəblərin baxışları verilmişdir. Hansı baxış klassik məktəbə aiddir?

şəxslərin və sosial institutların davranışı

- sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının, həmçinin onun bölüşdürülməsi və istehlakının öyrənilməsi; kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri; xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət; sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək;

103 Məhsuldar qüvvələr və texnoloji münasibətlər sistemi nədir?

ictimai istehsal üsulu

- texnoloji istehsal üsulu
təsərrüfat fəaliyyəti
iqtisadi sistem
təkrar istehsal prosesi

104 İnsanlar tərəfindən yeni yaradılmış ictimai məhsulun onların həyat fəaliyyəti üçün zəruri yaşayış vasitələrindən əlavə istehsal edilmiş hissəsi belə adlanır:

doğru cavab yoxdur

zəruri məhsul

ictimai məhsul

- izafi məhsul
son məhsul

105 Maddi istehsal sahəsində çalışan işçilər tərəfindən yeni yaradılmış məhsulun onların həyatının qorunub saxlanması və normal təkrar istehsalı üçün nəzərdə tutulmuş hissəsi belə adlanır:

doğru cavab yoxdur

son məhsul

izafi məhsul

ictimai məhsul

- zəruri məhsul

106 İstehlakçılar tərəfindən emal edilmək üçün deyil, son istifadə üçün alınan əmtəələr və xidmətlər belə adlanır:

doğru cavab yoxdur

zəruri məhsul

izafi məhsul

- son məhsul

ictimai məhsul

107 Milli iqtisadiyyat çərçivəsində yaradılmış maddi və qeyri-maddi nemətlərin məcmusu belə adlanır:

doğru cavab yoxdur

zəruri məhsul

izafi məhsul

- ictimai məhsul

son məhsul

108 İqtisadiyyatda seçim problemi nə ilə bağlıdır?

əmək vasitələri və əmək predmetləri arasında uyğunsuzluqla

istehsal münasibətlərinin təkmil olmaması ilə

fiziki və zehni əməyin mövcudluğu ilə

- resursların məhdudluğu və onlardan alternativ istifadə etməyi mümkün olması ilə belə problem yoxdur

109 İnsan hazır məhsulu yaradarkən əmək predmetinə bununla təsir edir:

- əmək vasitəsi
iş qüvvəsi
istehsal münasibətləri
istehsal vasitələri
nemət

110 İnsanın əməyinin yönəldiyi, gələcək hazır məhsulun maddi əsasını təşkil edən element belə adlanır:

- istehsal münasibətləri
istehsal vasitələri
iş qüvvəsi
- əmək predmetləri
əmək vasitələri

111 İnsanın fiziki və mənəvi qüvvələrinin məcmusu, onun əməklə məşğul olmaq qabiliyyəti belə adlanır:

- istehsal münasibətləri
əmək predmetləri
istehsal vasitələri
əmək vasitələri
- iş qüvvəsi

112 Təmin olunması tələb edilən ehtiyac, orqanizmin, şəxsiyyətin həyat fəaliyyətinin dəstəklənməsi və inkişafı üçün zəruri olan element belə adlanır:

- bölgü
nemət
xidmət
- tələbat
istehsal

113 Aşağıda sadalananlardan hansı iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil?

- kapital verimliliyi
əmək məhsuldarlığı
fond tutumu
- resurslarla təmin olunma
material tutumu

114 Səmərəlilik nədir?

- xərclərin və nəticələrin ən yaxşı nisbəti
ictimai təkrar istehsalın vəziyyəti
Resursların nemətlərə və xidmətlərə çevrilməsi prosesi
İqtisadiyyatın subyektlərinin bu və ya digər məhsulun növünün istehsalı üzrə ixtisaslaşması
iqtisadi fəaliyyətin əlaqələndirilməsi üsulu

115 İqtisadiyyatın subyektlərinin bu və ya digər məhsulun növünün istehsalı üzrə ixtisaslaşması necə adlanır?

- təsərrüfat fəaliyyəti
- ictimai əmək bölgüsü
istehsal münasibətləri
iqtisadi davranış
ictimai təkrar istehsal

116 Təbiətlə bilavasitə qarşılıqlı təsirdə olan sahələr və müəssisələr belə adlanır:

- doğru cavab yoxdur

iqtisadiyyatın ikinci sektoru
əmtəə istehsalı sahəsi

- iqtisadiyyatın birinci sektoru
xidmət sahəsi

117 İstehsalın nəticələrindən tələbatların ödənilməsi üçün istifadə prosesi belə adlanır:

mübadilə
istehsal
istehsal münasibətləri
bölgü

- istehlak

118 Maddi nemətlərin və xidmətlərin bir subyektdən başqa subyektə keçməsi prosesi və istehsalçılarla istehlakçıların ictimai əlaqə forması belə adlanır:

istehlak
istehsal münasibətləri
bölgü

- mübadilə
istehsal

119 Resursların nemətlərə və xidmətlərə çevrilməsi prosesi belə adlanır:

istehlak
istehsal münasibətləri
bölgü

- istehsal
mübadilə

120 Məhsulun iqtisadi fəaliyyətin iştirakçılarının sərəncamına daxil olan hissəsinin və həcmnin təyin edilməsi prosesi belə adlanır:

mübadilə
istehsal
istehsal münasibətləri

- bölgü
istehlak

121 Cəmiyyətin mövcud resurslarından yeni istehsalatlar yaratmaq və istehsalı artırmaq imkanları belə adlanır:

- məhsuldar qüvvələr
iqtisadi maraqlar
iqtisadi davranış
iqtisadi tələbat
istehsal münasibətləri

122 Qarşıya qoyulmuş hədəflərə nail olmaq məqsədi ilə məhdud resurslardan istifadə barəsində qərarlar qəbul edilməsi prosesi belə adlanır:

- iqtisadi resurslar
iqtisadi nemətlər
iqtisadi tələbat
iqtisadi davranış
iqtisadi maraqlar

123 Nemətlərin yaradılması və insanların ehtiyaclarının təmin edilməsi üçün mövcud imkanlar belə adlanır:

- doğru cavab yoxdur
- iqtisadi maraqlar
- istehsal texnologiyası
- iqtisadi tələbat
- iqtisadi resurslar

124 Maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehsalkı ilə əlaqədar insanların münasibətləri nədir?

- məhsuldar qüvvələr
- texnoloji münasibətlər
- sosial münasibətlər
- istehsal münasibətlər
- istehsal imkanları

125 İstehsal vasitələrinin və istehmsal vasitələrini hərəkətə gətirən bilik və təcrübəyə malik olan insanların məcmu adlanır.

- istehsal üsulu
- istehsal münasibətləri
- iqtisadi sistem
- məhsuldar qüvvələr
- əmək vasitələri

126 Əgər ölkə özünün bütün maddi və əmək ehtiyatlarını istifadə edərsə, hər hansı məhsuldan çoxlu miqdarda:

- oluna bilər, əgər təbii resurslar kifayət qədərdir
- istehsal oluna bilməz
- mümkün ehtiyatları artırmaqla istehsal oluna bilər
- ehtiyatların yenidən bölgüsü ilə istehsal oluna bilər
- vergilərin azalması ilə istehsal oluna bilər

127 Əgər resursqoruyucu texnologiya tətbiq olunarsa onda istehsal imkanların əyrisi:

- dəyişməz qalar
- daha qabarıq olar
- çökmək olar
- sağa yerini dəyişər
- solə yerini dəyişər

128 İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- gəlirlər artır
- o biri məhsulun istehsalı artır
- o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır
- o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür
- o biri məhsulun istehsalı dayandırılır

129 Hansı xərclər alternativ adlanır?

- sadalanan xərclərdən heç biri
- hazır məhsulun reallaşdırılması ilə əlaqədar xərclər
- rəqabət mübarizəsi və reklamlə əlaqədar xərclər
- resursların məhdudluğu şəraitində seçimin zəruriliyi ilə əlaqədar xərclər
- istehsalın genişləndirilməsi ilə əlaqədar xərclər

130 Universitetdə tələbənin təhsil almasının alternativ qiymətliliyi əks olunur:

- orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri
- təqaüdün miqdarı
- təhsilini bitirəndən sonra alınan gəlirlər
- tələbənin saxlanması valideynlərin çəkdiyi xərclər
- təhsili atıb işləyərkən əldə edəcək maksimum əməkhaqqı

131 İstehsal imkanları əyrisinin iki məhsulun müxtəlif kombinasiyalarını göstərən hala uyğundur:

- istifadə olunan resursların azalması
- tətbiq olunan ehtiyatların kəmiyyətinin artması
- dəyişməz texnologiya və mövcud ehtiyatların tam istifadə edilməsi
- maddi ehtiyatların tam istifadə olunması
- əmək resurslarının tam istifadə olunması

132 İqtisadi ehtiyatların tam istifadə olunmasının göstərən nöqdə yerləşir

- düzqün cavab yoxdur
- sifirdan başqa
- istehsal imkanları əyrisində yuxarda
- istehsal imkanları daxilində
- istehsal imkanları əyrisi üzərində

133 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- firmanın maksimum istehsal həcmi
- istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı
- müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi
- firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını
- istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin arasında asılılığını

134 İstehsalın şəxsi amili nədir?

- əmək predmeti
- iş qüvvəsi
- istehsal vasitələri
- doğru cavab yoxdur
- əmək vasitələri

135 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- maddi nemət
- istehsal amili
- əmək predmeti
- əmək vasitəsi
- texnologiya

136 Fasiləsiz təkrarlanan istehsal prosesi nədir?

- doğru cavab yoxdur
- içtimai təkrar istehsal
- maddi istehsal
- təsərrüfat fəaliyyəti
- qeyri maddi istehsal

137 Nəticədə insanın müəyyən tələbatını ödəyən insanın məqsəduyğun fəaliyyəti nədir?

- iqtisadi mənafe
- xidmət
- qeyri-maddi nemət

maddi nemət
iqtisadi ehtiyat

138 İş qüvvəsi və istehsal vasitələri arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- sadalananlardan heç biri
- istehsal texnologiyası ilə istehsalın təşkili ilə
- istehsal münasibətləri ilə
- idarəetmə metodları ilə

139 Resursların məhdudluğu budur:

- təkrar istehsalın xarakteristikası
- insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyü
- iqtisadiyyatın xarakteristikası
- ancaq sənayeləşmə sisteminin səciyyəsi
- inzibati-amirlik sisteminin səciyyəsi

140 İqtisadi resursların hansı növləri üçün mütləq məhdudluq səciyyəvidir:

- resursların bütün sadalanan növləri üçün nisbi məhdudluq səciyyəvidir
- təbii
- maliyyə
- maddi
- informasiya

141 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olunması nəyi qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- işsizliyi
- resursların məhdudluğunu
- tələbatların qeyri- məhdudluğunu
- iqtisadi böhranları
- istehsalın səmərəliliyini

142 Qeyri-maddi xidmətlərə aiddir.

- atelyədə pencəyin tikilməsi
- təhsil alma
- dəlləkxanada saç qırılması
- ictimai nəqliyyatda gediş
- turist səfəri

143 Nemət adlanır:

- insanın faydalı fəaliyyəti
- insanın bu və ya digər tələbatını ödəyən əşya, hadisə və əmək məhsulu
- iqtisadi tələbatların təzahür forması
- nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti
- maddi istehsalın məhsulu

144 Qeyri-maddi nemətlərə aiddir:

- meyvələr
- kompyuter proqramı
- dərman
- dərslük
- avtomobil

145 Əmək, kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- bunlar hamısı maddi nemətlərdir
- bunlar istehsal amilləridir
- bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir
- hamısı maddi – istehsal resurslarıdır
- bunlar makroiqtisadi göstəricilərdir

146 İqtisadi resursların belə növü yoxdur:

- təbii
- qeyri-maddi
- maddi
- əmək
- maliyyə

147 Təbii resursları əks etdirən istehsal amilləri – bu:

- pul kapitalı
- məhsuldar kapital
- torpaq
- əmək
- sahibkarlıq qabiliyyəti

148 Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- su kəməri
- küləyin enerjisi
- bilik
- sualtı qayıq
- paltar

149 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansı daha doğrudur?

- sahibkarlıq, texnologiya, əmək
- torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti
- torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə
- resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital

150 Əmək vasitələri harada düzgün göstərilmişdir:

- istehsal binaları, qurğular, iş qüvvəsi
- istehsal binaları, avadanlıq, alətlər
- iş qüvvəsi, texnologiya
- alətlər, yanacaq, xammal
- xammal, avadanlıq, nəqliyyat vasitələri

151 İstehsal vasitələri ibarətdir:

- əmək məhsulları və əmək vasitələrindən
- əmək vasitələri və cisimlərindən
- əmək vasitələri və iş qüvvəsindən
- əmək cisimləri və əmək məhsullarından
- iş qüvvəsi və texnologiyadan

152 İctimai təkrar istehsalın aşağıdakı formaları mövcuddur:

nemətlər istehsalı və xidmətlər istehsalı

- sadə və geniş
iqtisadi və qeyri-iqtisadi
maddi və qeyri-maddi
məhsuldar və qeyri-məhsuldar

153 İqtisad elmi təkrar istehsal prosesində neçə mərhələni ayırır:

- 6.0
- 4.0
- 3.0
- 2.0
- 5.0

154 Təsərrüfat fəaliyyətinin belə bir mərhələsi mövcud deyil:

- istehlak
- həddindən artıq ifrat istehsal
bölgü
istehsal
mübadilə

155 Müxtəlif tələbatların ödənilməsinə yönəldilmiş nemət və xidmətlərin istehsalı prosesində insanların məqsədyönlü təşkil olunmuş fəaliyyəti – bu:

- məhsuldar qüvvələr
- təsərrüfat fəaliyyəti
iqtisadi mənafe
ictimai təkrar istehsal
istehsal münasibətləri

156 Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- əmək vasitələri və əmək məhsulu
- istehsal vasitələri və iş qüvvəsi.
əmək vasitələri və iş qüvvəsi;
əmək alətləri və əmək vasitələri;
texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi;

157 Əmək cisimləri –bu:

- hazır məhsul
- sonrakı emala gedən xammal
fəhlələr və ifadəedicilər heyətidir
alətlər, mexanizmlər, maşınlardır
binələr, yollar, kanallardır

158 Göstərilən amillərdən hansını iqtisadi resurslara aid etmək olar?

- sadalananların heç biri
- sadalananların hamısı
əmtəə və xidmətlərin istehsalı zamanı sərf olunmuş insanın fiziki və zehni qabiliyyəti
təbii ehtiyatlar (torpaq), faydalı qazıntılar, su ehtiyatları
informasiya amili

159 İqtisadi mənafeələr – bu:

- insanların yüksək gəlirlər əldə etmək cəhdləri
- iqtisadi fəaliyyət yolu ilə ödəmə bilən tələbatlar
insanların özünü reallaşdırmağa tələbatı

insanın həyat fəaliyyəti və inkişafı üçün ona zəruri olan iqtisadi nemətlər
iqtisadi subyektlərin maraqları

160 Milli iqtisadiyyatın iqtisadi və siyasi müstəqillik səviyyəsinə görə formaları:

- qapalı və asılı milli iqtisadiyyat
- asılı və müstəqil milli iqtisadiyyat
- zəif inkişaf etmiş və inkişaf etmiş milli iqtisadiyyat
- açıq və qapalı milli iqtisadiyyat
- sənaye yönümlü və aqrar yönümlü milli iqtisadiyyat

161 Hər bir ölkənin milli sərhədləri çərçivəsində təşəkkül tapmış iqtisadiyyat:

- mikroiqtisadiyyat
- milli iqtisadiyyat
- qapalı iqtisadiyyat
- açıq iqtisadiyyat
- mezoiqtisadiyyat

162 Nəsildən nəslə ötürülən ənənələrə əsaslanan, məhsuldar qüvvələrin inkişafının aşağı səviyyədə olması ilə səciyyələnən iqtisadi sistem necə adlanır?

- keçid iqtisadiyyatı
- ənənəvi iqtisadiyyat
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- qarışıq iqtisadiyyat
- azad bazar iqtisadiyyatı

163 İqtisadi sistemin ən əhəmiyyətli elementlərinə aiddir:

- təsərrüfat fəaliyyəti
- sadalanan elementlərin hamısı
- istehsal münasibətləri
- məhsuldar qüvvələr
- istehsalat imkanları

164 Hansı amilləri milli iqtisadiyyatın inkişafının və fəaliyyətinin spesifik amillərinə aid etmək olar?

- sadalanan bütün amillər
- sosiomədəni amilləri
- coğrafi və iqtisadi amilləri
- təbii-iqlim amillərini
- texnoloji amilləri

165 Qarışıq iqtisadiyyatın hansı modelini əsasən sosialist iqtisadiyyatı modeli hesab etmək olar?

- amerikan modeli
- isveç modeli
- alman modeli
- çin modeli
- yapon modeli

166 Sosial yönümlü bazar təsərrüfatı modelinin başqa adı necədir?

- italyan modeli
- alman modeli
- isveç modeli
- amerikan modeli
- yapon modeli

167 Tənzimlənən korporativ kapitalizmin modelinin başqa adı necədir?

- italyan modeli
- yapon modeli
- alman modeli
- amerikan modeli
- isveç modeli

168 Gəlirlərin geniş miqyasda yenidən bölüşdürülməsinə əsaslanan sosial zəmanətlərin yüksək səviyyəsi ilə səciyyəvi olan qarışıq iqtisadiyyat modeli necə adlanır?

- italyan modeli
- isveç modeli
- alman modeli
- amerikan modeli
- yapon modeli

169 Xüsusi mülkiyyətin prioritetini, bazar rəqabət mexanizmi və sosial diferensiasianın yüksək səviyyəsini nəzərdə tutan qarışıq iqtisadiyyat modeli necə adlanır?

- italyan modeli
- amerikan modeli
- isveç modeli
- alman modeli
- yapon modeli

170 Qarışıq iqtisadiyyatın belə modeli yoxdur:

- yapon modeli
- italyan modeli
- alman modeli
- amerikan modeli
- isveç modeli

171 İqtisadi sistemləri predmetyaradıcı meyarlar əsasında necə təsvir etmək olar?

- doğru cavab yoxdur
- sadalananların hamısı düzgündür
- istehsal münasibətləri sistemi kimi
- iqtisadiyyatda funksional əlaqələrin məcmusu kimi
- təsisatların məcmusu kimi

172 İqtisadi nəzəriyyədə iqtisadi sistemlərin hansı meyarları mövcuddur?

- iqtisadi nəzəriyyədə belə meyarlar yoxdu
- predmetyaradıcı
- həcm və dinamika meyarları
- sosial-iqtisadi
- sadalanan bütün meyarlar mövcuddur

173 Dəyişikliklər vəziyyətində, bir təsərrüfat tipindən digərinə keçid vəziyyətində olan iqtisadiyyat necə adlanır?

- azad bazar iqtisadiyyatı
- keçid iqtisadiyyatı
- qarışıq iqtisadiyyat
- ənənəvi iqtisadiyyat
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı

174 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti iqtisadi sistemləri sənayenin inkişaf səviyyəsi əsasında xarakterizə edir?

- keynsçilik
- sosial-institusional istiqamət
- klassik siyasi iqtisad
- merkantilizm
- marjinalizm

175 Müxtəlif iqtisadi sistemləri istehsal ilə istehlak arasında əlaqənin xarakteri əsasında fərqləndirən kim olmuşdur?

- M. Fridman
- A. Smit
- C. Helbreyt
- K. Byuxer
- K. Marks

176 İqtisadi sistemlərin xarakteristikasına formasialı yanaşmanın müəllifi kimdir?

- M. Fridman
- K. Marks
- K. Byuxer
- A. Smit
- C. Helbreyt

177 İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır?

- istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə
- istifadə olunan ehtiyatların məhdudluğu ilə
- dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə
- insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- iqtisadi ziddiyyətlərlə

178 Qapalı ev təsərrüfatı, şəhər təsərrüfatı, xalq təsərrüfatı – iqtisadi sistemlərin bu növləri bu əsasla ayrılır:

- formasiya yanaşması
- iqtisadiyyatda ETT-nin rolu
- istehsal və istehlak arasında əlaqənin xarakteri
- iqtisadiyyatın sənayeləşməsi dərəcəsi
- resurslara mülkiyyətin formaları

179 İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problemi:

- iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemi
- resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemi
- işsizlik problemi
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemi
- inflyasiya problemi

180 Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir?

- heç bir iqtisadi sistem resursların səmərəli istifadə olunmasını təmin edə bilməz
- bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal ehtiyatları heç vaxt kifayət qədər olmur.
- məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur.
- elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymətlə almaq olur.
- hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur.

181 Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması
- dövlət tənzimlənməsinin güclənməsi
- sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şəraitin yaradılması
- qiymətlərin liberallaşdırılması
- mülkiyyət formalarının dəyişməsi

182 İstənilən iqtisadi sisteminin əsasını nə təşkil edir?

- məhsuldar qüvvələr və texnologiya
- məhsuldar qüvvələr və istehsal münasibətləri
- əmək vasitələri və iş qüvvəsi
- əmək vasitələri və əmək cisimləri
- iş qüvvəsi və istehsal münasibətləri

183 İqtisadi sistemin fərqləndirici əsas meyarları hesab etmək olar:

- doğru cavab yoxdur
- resurslar üzərində mülkiyyətin forması və koordinasiya mexanizminin növü
- iqtisadi artımın tempi və resurslar üzərində mülkiyyətin forması
- koordinasiya mexanizminin növü və milli gəlir
- milli gəlir və iqtisadi artımın tempi

184 İqtisadi sistem üçün sadalanan məqsədlərdən hansı əsasdır?

- insanların tələbatlarının ödənilməsini təmin etmək
- ayrı-ayrı subyektlərin fəaliyyətini uyğunlaşdırmaq
- inflyasiya və işsizliyi ləğv etmək
- istehsalın texniki şərtlərini müəyyən etmək
- ədalətli ictimai quruluşu qurmaq

185 İqtisadi sistemlərin təhlilinə formasiya yanaşması neçə ictimai-iqtisadi formasiya ayırır:

- 7.0
- 5.0
- 4.0
- 3.0
- 6.0

186 İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- gəlirlər necə bölünür
- nə, necə, kimin üçün
- nə vaxt, niyə, harada və kim
- nə, harada, kimin üçün
- işsizliyin və inflyasiyanın səbəbi nədən ibarətdir

187 İqtisadi sistem:

- dövlətin iqtisadiyyatının tənzimlənməsi sistemi
- maddi və qeyri-maddi nemət və xidmət istehsalçıları və istehlakçıları arasındakı xüsusi şəkildə nizamlanmış əlaqələr sistemidir;
- mülkiyyət formaları ilə istehsal amillərinin vəhdətidir;
- təsərrüfat mexanizmi və iqtisadi subyektlərin qarşılıqlı əlaqələri sistemidir;
- texnoloji münasibətlərlə texnoloji üsulun qarşılıqlı təsir sistemidir;

188 Dövlət mülkiyyəti və dövlət tənzimlənməsi üstünlük edən iqtisadi sistem neçə adlanır?

- keçid iqtisadiyyatı
- inzibati- amirlik iqtisadiyyatı

qarışıq iqtisadiyyat
ənənəvi iqtisadiyyat
azad bazar iqtisadiyyatı

189 Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- keçid iqtisadiyyatı
- qarışıq iqtisadiyyat
inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
ənənəvi iqtisadiyyat
sərbəst bazar iqtisadiyyatı

190 Xüsusi mülkiyyət və bazar tənzimlənməsi üstünlüyünün səiyyəvi olduğu iqtisadi sistem necə adlanır:

- keçid iqtisadiyyatı
- sərbəst bazar iqtisadiyyatı
qarışıq iqtisadiyyat
ənənəvi iqtisadiyyat
inzibati-amirlik iqtisadiyyatı

191 İcarədarın hüquqlarına aiddir:

- sadalananların heç biri
- icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadə etmə;
icarəyə götürülmüş əmlakın özgələşdirilməsi;
icarəyə götürülmüş əmlaka sahibolma;
sadalanan hamısı

192 Özəlləşdirmənin həyata keçirilməsi metodlarına aid deyil:

- özəlləşdirmə çəklərinin (vauçerlərin) buraxılışı
- kooperativlərin yaradılması
dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz olaraq şəxsi mülkiyyətə verilməsi
dövlət müəssisələrinin səhmləşdirilməsi
dövlət mülkiyyətinin hərraclarda satışı

193 Bu şərtlərdən hansı xüsusi mülkiyyətin inkişafının əsas şərtlərinə aid deyil?

- şəxsi müqavilələrin icrasına qanunla zəmanət verilməsi
- dövlət mülkiyyətinin yoxluğu
xüsusi mülkiyyətin qanunla zəmanət verilmiş təhlükəsizliyi
sahibkar fəaliyyətinin azadlığı
şəxsi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması

194 Mülkiyyətin hansı növü makroiqtisadi tənzimləməni həyata keçirməyə, milli iqtisadiyyatın strukturunu optimallaşdırmağa imkan verir?

- kooperasiya mülkiyyəti
- dövlət mülkiyyəti
xüsusi mülkiyyət
səhmdar mülkiyyət
bələdiyyə mülkiyyəti

195 Nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququ belə adlanır:

- sərəncam hüququ
- özgəninkiləşdirmə hüququ
istifadə hüququ

mənimsəmə hüququ
sahiblik hüququ

196 Mülkiyyət hüququnun sahibi tərəfindən həmin hüququn başqa şəxsə verilməsi belə adlanır:

- sərəncam
- özgəninkiləşdirmə
- sahiblik
- mənimsəmə
- istifadə

197 Hansı iqtisadi proses nəticəsində müəyyən insan müəyyən şey və ya nemət üzərində müstəsna hüquq əldə edir?

- sərəncam
- mənimsəmə
- sahiblik
- özgəninkiləşdirmə
- istifadə

198 Mülkiyyət obyektinin faktiki tətbiqi vaxtı həmin mülkiyyətin təyinatından asılı olaraq hansı hüquq həyata keçirilir?

- sahiblik hüququ
- sərəncam hüququ
- özgəninkiləşdirmə hüququ
- mənimsəmə hüququ
- istifadə hüququ

199 Mülkiyyət obyektinin fəaliyyəti haqqında qərarlar qəbul edilərkən həmin mülkiyyətin sahibi və ya başqa şəxs tərəfindən hansı hüquq həyata keçirilir?

- sahiblik hüququ
- sərəncam hüququ
- özgəninkiləşdirmə hüququ
- mənimsəmə hüququ
- istifadə hüququ

200 Hansı iqtisadi sistemdə mülkiyyət münasibətlərinin dəyişikliyi həlledici əhəmiyyətə malikdir?

- ənənəvi iqtisadiyyatda
- keçid iqtisadiyyatında
- azad bazar iqtisadiyyatında
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatında
- qarışıq iqtisadiyyatda

201 Təsisatlar iqtisadiyyatda hansı funksiyaları yerinə yetirirlər?

- təsisatlar iqtisadiyyatda heç bir funksiya yerinə yetirmir
- koordinasiya və bölgü funksiyalarını
- informasiya və əlaqələndirmə funksiyalarını
- stimullaşdırma və tənzimləmə funksiyalarını
- stimullaşdırma və bölgü funksiyalarını

202 “Əgər mülkiyyət hüquqları aydın müəyyən edilmişdirsə və transaksiya xərcləri sifirə bərabərdirsə, onda resursların yerləşdirilməsi mülkiyyət hüquqlarının bölgüsündə dəyişikliklərdən asılı olmayaraq dəyişməz və effektiv qalacaq”. Bu hökm necə adlanır?

Ouken qanunu

- Kouz teoremi
Pareto optimumu
tələb qanunu
Pozner qaydası

203 Opportunist davranışla bağlı transaksiya xərcləri nə ilə şərtlənir?

- danışqlar aparılmasına və müqavilələr bağlanmasına çəkilən xərclərlə
fəaliyyətin iştirakçılarının haqsız davranışı nəticəsində yaranan itkilərlə
Mübadiləyə daxil olan əmtəə və xidmətlərin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin dəqiq təyin edilməsi zərurəti ilə informasiyanın əldə edilməsi və emalı ilə bağlı xərclərlə
mülkiyyət hüquqlarının müdafiə edilməsi zərurəti ilə

204 Mülkiyyət hüquqlarının spesifikasiyası və müdafiəsi ilə bağlı transaksiya xərcləri nə ilə şərtlənir?

- əqdin iştirakçılarının haqsız davranışı nəticəsində yaranan itkilərlə
mülkiyyət hüquqlarının müdafiə edilməsi zərurəti ilə
mübadiləyə daxil olan əmtəə və xidmətlərin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin dəqiq təyin edilməsi zərurəti ilə informasiyanın əldə edilməsi və emalı ilə bağlı xərclərlə
danışqlar aparılmasına və müqavilələr bağlanmasına çəkilən xərclərlə

205 Danışqlar aparılması ilə bağlı transaksiya xərcləri nə ilə şərtlənir?

- əqdin iştirakçılarının haqsız davranışı nəticəsində yaranan itkilərlə
danışqlar aparılmasına və müqavilələr bağlanmasına çəkilən xərclərlə
Mübadiləyə daxil olan əmtəə və xidmətlərin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin dəqiq təyin edilməsi zərurəti ilə informasiyanın əldə edilməsi və emalı ilə bağlı xərclərlə
mülkiyyət hüquqlarının müdafiə edilməsi zərurəti ilə

206 İnformasiya axtarışı ilə bağlı transaksiya xərcləri nə ilə şərtlənir?

- əqdin iştirakçılarının haqsız davranışı nəticəsində yaranan itkilərlə
informasiyanın əldə edilməsi və emalı ilə bağlı xərclərlə
mülkiyyət hüquqlarının müdafiə edilməsi zərurəti ilə
mübadiləyə daxil olan əmtəə və xidmətlərin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin dəqiq təyin edilməsi zərurəti ilə danışqlar aparılmasına və müqavilələr bağlanmasına çəkilən xərclərlə

207 Ölçmələrlə bağlı transaksiya xərcləri nə ilə şərtlənir?

- əqdin iştirakçılarının haqsız davranışı nəticəsində yaranan itkilərlə
mübadiləyə daxil olan əmtəə və xidmətlərin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin dəqiq təyin edilməsi zərurəti ilə mülkiyyət hüquqlarının müdafiə edilməsi zərurəti ilə
informasiyanın əldə edilməsi və emalı ilə bağlı xərclərlə
danışqlar aparılmasına və müqavilələr bağlanmasına çəkilən xərclərlə

208 Transaksiya xərclərinin belə növü yoxdur:

- opportunist davranışla bağlı xərclər
sadalanan bütün xərclərə transaksiya xərclərinə aiddir
danışqlar aparılması ilə bağlı xərclər
informasiya axtarışı ilə bağlı xərclər
mülkiyyət hüquqlarının spesifikasiyası və müdafiəsi ilə bağlı xərclər

209 Qaydalardan və normalardan istifadə edərək, iqtisadi və başqa məsələlərin həllinə yönəldilmiş fəaliyyəti həyata keçirən subyektlər belə adlanır:

- doğru cavab yoxdur
təşkilatlar
kateqoriyalar

institutlar
nemətlər

210 Formal və qeyri-formal qaydalar və normalar sistemi, həmçinin onlara riayət edilməsinə nəzarət mexanizmləri belə adlanır:

- firmalar
- institutlar
- iqtisadi kateqoriyalar
- iqtisadi qanunlar
- təşkilatlar

211 Azərbaycanda dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin II proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1993-cü il
- 1995-ci il
- 2000-ci il
- 2003-cü il
- 1998-ci il

212 Nə ilə əlaqədar olan xərclər transaksion xərclərə aid edilmir?

- bütün göstərilənlər tansaksion xərclərə aiddir
- avadanlığın işlək vəziyyətdə saxlanması ilə
- tərəfmüqabillərlə müqavilə bağlanması ilə
- qiymətlər haqqında informasiya axtarışı ilə
- müqavilələrinin yerinə yetirilməsinə nəzarəti ilə

213 «İqtisadi institutlar» anlayışını elmi dövriyyəyə gətirən iqtisadi nəzəriyyə istiqamətini göstərin.

- monetarist
- sosial-institusional
- neokeynsçi
- marksizm
- neolibereal

214 Özəlləşdirmənin zəruri şərti bu deyildir.

- bütün sadalananlar özəlləşdirmənin zəruri şərtidir
- iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin üstünlüyü
- fond bazarının yaradılması
- özəlləşdirmənin hüquqi bazasının olması
- özəlləşdiriləcək obyektlərə tələbin qabaqcadan qiymətləndirilmə

215 Kollektiv mülkiyyətin hansı forması xüsusi mülkiyyətin cəhətlərə malikdir?

- bu mülkiyyət formalarının heç biri ümumi cəhətə malik deyil
- səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- tam yoldaşlıq mülkiyyəti
- kooperativ mülkiyyət
- məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq mülkiyyəti

216 Səhmdar mülkiyyətinin kontinental modelində sabit səhmdarların əlində cəmlənmişdir:

- bu model üçün sabit səhmdarların olması səciyyəvi deyildir
- səhmlərin 70-80%-i
- səhmlərin 20-30%-i
- səhmlərin 50%-ə yaxını
- səhmlərin 5-10%-i

217 Xüsusi mülkiyyətə aid deyildir?

- qeyri-leqal xüsusi müəssisələr
- bütün sadalananlar aiddir
- şəxsi yığımlar
- ev təsərrüfatlarının əmlakı
- leqal xüsusi müəssisələr

218 Mülkiyyət hüquqlarının spesifikləşdirilməsi nəyi bildirir?

- sadalananlardan heç biri
- bu hüquqların dəqiq müəyyənləşdirilməsi
- bu hüquqların ləğv edilməsini
- bu hüquqların digər şəxsə verilməsi
- mülkiyyətin formalarının dəyişdirilməsini

219 Mülkiyyət hüquqları nəzəriyyəsinə mülkiyyət münasibətləri şərtlənmişdir:

- bütün sadalananlarla
- resursların nadirliyi ilə
- istehsalın inkişaf səviyyəsi ilə
- təsərrüfatçılığın üstün üsulu ilə
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi ilə

220 Xüsusi mülkiyyətin əsas mövcudluq şərtlərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- istehsal ixtisaslaşmasının inkişafı
- xüsusi mülkiyyətin zəmanətli mühafizəsi
- müəssisələrin yaradılması və istənilən sahibkarlıq fəaliyyətinə başlanmasının tam sərbəstliyi
- xüsusi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması

221 Hansı sahədə dövlət mülkiyyətinin üstünlüyü məqsədyönlü deyildir:

- fundamental elm
- bank sahəsi
- tarixi abidələrin mühafizəsi
- ekoloji təhlükəsizlik
- təhsil

222 K.Marksın fikrincə, ictimai istehsalın xarakteri müəyyən edilir:

- mülkiyyət anlayışının iqtisadi məzmunu ilə
- mülkiyyət anlayışının hüquqi məzmunu ilə
- istehlak şeyləri üzərində mülkiyyət münasibətləri ilə
- mülkiyyətdən asılı deyildir
- istehsal vasitələri üzərində mülkiyyətin münasibətləri ilə

223 İqtisadi resurslar və insanın iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- mülkiyyətin obyektləridir
- mülkiyyətin hüquqlarıdır
- mülkiyyətin subyektləridir
- mülkiyyətin funksiyalarıdır

224 İri müəssisələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri üsul nədir:

iri müəssisələri özəlləşdirmək lazım deyil.

- onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
onların xüsusi mülkiyyətə keçirilməsi
onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənləşdirilməsi
onların kiçik müəssisələrə bölünməsi

225 Azərbaycanda dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin I proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1998-ci il
1995-ci il
2001-ci il
1993-cü il
2003-cü il

226 Özəlləşdirmə metodlarına aid deyildir:

- səhmlərin səhmdarlaşdırılması və satışı
dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz verilməsi
hərraclardan müəssisələrin satışı
xüsusi sahibkarların kooperativlərdə birləşməsi
çək özəlləşdirməsi

227 Məhsulun istehsalı ilə deyil, onu müşayiət edən məsrəflərlə əlaqədar xərclər adlanır:

- hesabi
iqtisadi
transaksion
buraxılmış imkanların xərcləri
son hədd

228 202. Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- qapalı səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
xüsusi firmaların mülkiyyəti
kooperativlərin mülkiyyəti
açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
tam ortaqlıq mülkiyyəti

229 Sadalanan sahələrdən hansında dövlət mülkiyyətinin daha böyük payının olması məqsədyönlüdür:

- mənzil tikintisi
elektrik enerjisi istehsalı
ayaqqabı istehsalı
turizm sahəsi
avtomobil istehsalı

230 Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- səhmdar
xüsusi
ictimai
dövlət
bələdiyyə

231 Şəhərin bütün texniki xidmətlərinin vahid əldə cəmləşməsi, istismarını qaydaya salmaqla əhaliyə əlavə rahatlıqların verilməsinə hansı mülkiyyət forması imkan yaradır:

- səhmdar mülkiyyəti
bələdiyyə mülkiyyəti;
dövlət mülkiyyəti;

xüsusi mülkiyyət;
kollektiv mülkiyyət.

232 Hansı meyara görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi, dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?

- kapitalın həcminə görə
- mülkiyyət formasına görə
- sahə mənsubiyyətinə görə
- təşkili formasına görə
- məhsulun xarakterinə görə

233 Xüsusi mülkiyyət–aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?

- hər hansı əmlakın istifadəsi, sahibolması, yiyələnməsi
- hər hansı əmlakla əlaqədar sahibolma, istifadə və sərəncamvermə
- hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək;
- hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək.
- hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi

234 İqtisadiyyatda xüsusi mülkiyyətin üstünlük təşkil etməsi aşağıdakının səciyyəvi xüsusiyyətlərini əks etdirir:

- sadalananlardan heç birinin
- azad bazar iqtisadiyyatının
- qarışıq iqtisadiyyatın
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatının
- keçid iqtisadiyyatının

235 Mülkiyyət obyektlərinin xüsusi mülkiyyətdən dövlət mülkiyyətinə keçməsi prosesi adlanır:

- spesifikləşdirmə
- milliləşdirmə
- özəlləşdirmə
- inventarlaşdırma
- müsadirə

236 Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- spesifikasiya
- özəlləşdirmə
- inventarlaşdırma
- milliləşdirmə
- müsadirə

237 Müasir bazar iqtisadiyyatında mülkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- kooperativ mülkiyyət
- səhmdar mülkiyyəti
- xüsusi mülkiyyət
- dövlət mülkiyyəti
- bələdiyyə mülkiyyəti

238 Mülkiyyət iqtisadi anlayış kimi:

- mülkiyyət iqtisadi anlayış deyil
- əşyaların mənimlənməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir.
- əşyanın özüdür
- insanların əşyalara münasibətidir.

əşyanın icarəyə verilməsi

239 Mülkiyyət hüququ:

sadalanan hüquqlardan heç biri

- bütün sadalanan hüquqları nemətlərin istifadə olunmasından əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur. nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur. nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur.

240 Müxtəlif peşə işçilərinin maraqlarının müdafiə edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin

əmək birjası

- həmkarlar təşkilatı
istehlakçılar ittifaqı
sahibkarlar cəmiyyəti
iqtisadi təhsil sistemi

241 İqtisadiyyatı zəruri miqdarda pulla təmin edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin:

ticarət palatası

- emissiya sistemi
vergi sistemi
konsaltinq şirkətləri
sığorta sistemi

242 Əmtəə bircasının funksiyalarına aid deyildir:

mübahisələrin tənzimlənməsi

- boş iş yerlərinin uçotu
qiymətlərin müəyyən edilməsi
ticarət üçün yerin verilməsi
informasiyanın verilməsi

243 Azad iqtisadi zonalar nə üçün yaradılır?

bütün sadalananlar üçün

- xarici kapitalı cəlb etmək üçün
müxtəlif mülkiyyət formalarının inkişafı üçün
azad rəqabəti təmin etmək üçün
vergi sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün

244 Əmək birjalarının vəzifələrinə aid olmayanı göstərin:

işsizlərə maddi yardımın verilməsi

- əməkhaqqının həcmnin müəyyən edilməsi
iş axtaranların boş iş yerlərinə yönəldilməsi
boş iş yerlərinin uçotu
işsizlərin ixtisasının artırılmasının və «yaxın» peşələrə yiyələnməsinin təşkili

245 Bazar infrastrukturunun funksiyalarına aid deyil.

sadalananların hamısı aiddir

- istehsal sahələri arasında resursların bölünməsi
iqtisadiyyatın ayrı-ayrı subyektlərinin və fəaliyyət növlərinin ixtisaslaşdırılması əsasında bazar subyektlərinin operativliyini və səmərəliliyini yüksəltmək;
bazar münasibətləri iştirakçılarına öz maraqlarını reallaşdırmağı yüngülləşdirmək;
hüquqi və iqtisadi nəzarət formalarını, işgüzar təcrübənin dövlət və ictimai tənzimlənməsini sadələşdirmək;

246 Bazar infrastrukturunun hansı elementi iqtisadiyyatı zəruri kadrlarla təmin edir?

emmisiya sistemi

- iqtisadi təhsil sistemi
- sahibkarların birlikləri
- həmkarlar ittifaqları
- istehlakçıların birlikləri

247 Bazar infrastrukturunun hansı elementi firmanın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini yoxlamağa və təhlil etməyə imkan verir?

ticarət palatası

- auditor firmaları
- vergi sistemi
- konsaltinq şirkətləri
- sığorta sistemi

248 Kütləvi standart əmtəələrin topdansatış ticarətinin təşkilati forması – bu:

investisiya fondudur

- birjadır
- hərracdır
- yarmarkadır
- reklam agentliyidir

249 Aşağıdakı bazarın bazar əməliyyatlarının təşkili üzrə bazar təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur:

idخال bazarı

- dövlət müəssisələri bazarı
- pərakəndəsətış bazarı
- topdansatış bazarı
- ixrac bazarı

250 Alıcı bazarı bu halda yaranır:

alıcıların sayı satıcıların sayından çox olduqda

- təklif tələbdən artıq olduqda
- bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərəndə
- tələb təklifdən artıq olduqda
- satıcıların sayı alıcıların sayından çox olduqda

251 Satıcı bazarı o yerdə olur ki, əgər orada:

satıcılar alıcılara nisbətən çoxdursa

- bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərirlərsə
- təklif tələbi üstələyirsə
- alıcılar satıcılardan çoxdursa
- tələb təklifi üstələyirsə

252 Bu bazarlardan hansı subyektlər görə bazar təsnifatına aid deyildir?

dövlət müəssisələri bazarı

- bütün sadalananlar aiddir
- satıcılar bazarı
- alıcılar bazarı
- vasitəçilər bazarı

253 Aşağıdakı bazarda ixtiralar, yeniliklər, patentlər əmtəədir:

qiymətli kağızlar

- innovasiyalar

tədavül vasitələri
istehsal vasitələri
informasiya

254 Azad iqtisadi zonalar nə vaxt və harada ilk dəfə yaranıb?

- Fransada, 1897- ci ildə
- İrlandiya, 1959-cu ildə
- ABŞ-da, 1929-cu ildə
- İslandiyada, 1969-cu ildə
- Böyük Britaniyada, 1776-cı ildə

255 Müasir bazarın infrastrukturunun əsas elementlərinə aid olmayanı seçin:

- konsaltinq firmaları
- istehsal müəssisələri
- xammal birjalari
- audit şirkətləri
- kommersiya bankları

256 Bazarın normal fəaliyyətini təmin edən sistemlər, xidmətlər, müəssisələr, təşkilatların məcmusu – bu:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- bazarın infrastrukturudur
- bazar mexanizmidir
- bazar strukturudur
- bazarlar sistemidir

257 Bazarın ayrı-ayrı elementlərinin daxili quruluşu, yerləşməsi; bazarın ümumi həjmində onların xüsusi çəkisi - bu:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- bazarın strukturudur
- bazar mexanizmidir
- bazarın infrastrukturudur
- bazarlar sistemidir

258 Hansı bazarın ərazi əlaməti üzrə bazar strukturunun təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur?

- dünya bazarı
- leqal bazar
- regional bazar
- lokal bazar
- milli bazar

259 Obyektlər üzrə bazar quruluşu və sistemini səciyyələndirməyən meyarı seçin.

- innovasiya bazarı
- satıcı bazarı
- iş qüvvəsi bazarı
- istehlak bazarı
- istehsal vasitələri bazarı

260 Qiymətli kağızlar bazarı necə adlanır ?

- emissiya sistemi
- fond birjası
- yarmarka
- hərrac

əmtəə birjası

261 Bazar infrastrukturuna aiddir:

- reklam agentliyi
- sadalananların hamısı
- yarmarkalar
- banklar
- valyuta bircaları

262 Sadalananlardan hansı bazarın ən birinci təyini idi?

- təsərrüfatçılıq subyektləri arasında ictimai əlaqələrin tipi
- yer, harada ticarət həyata keçirilirdi
- alıcıların məcmusu
- əmtəə-pul mübadiləsinin forması
- satıcıların və alıcıların iqtisadi münasibətləri sistemi

263 Bazar iqtisadiyyatının qərb modeli ilk dəfə harada və nə vaxt formalaşmağa başlanmışdır?

- XV əsrdə İngiltərədə
- e.ə. VI-V əsrlərdə Qədim Yunanıstanda
- I əsrdə Qədim Romada
- e.ə. XXV əsrdə Qədim Misirdə
- X əsrdə Fransada

264 Təsərrüfatçılığın bu formasında nemətlərin və xidmətlərin istehsalı onların satışı məqsədi ilə həyata keçirilir:

- əmtəə təsərrüfatı
- natural təsərrüfat
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- keçid iqtisadiyyatı
- qarışıq iqtisadiyyat

265 Təsərrüfatçılığın bu formasında maddi nemətlər və xidmətlər şəxsi istehlak üçün istehsal edilir:

- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- natural təsərrüfat
- qarışıq iqtisadiyyat
- əmtəə təsərrüfatı
- keçid iqtisadiyyatı

266 Xidmətlər sahəsinin iqtisadiyyatın ayrıca bir sahəsinə çevrilməsi nə ilə nəticələndi?

- sadalananlardan heç biri
- dördüncü ictimai əmək bölgüsü
- ikinci ictimai əmək bölgüsü
- birinci ictimai əmək bölgüsü
- üçüncü ictimai əmək bölgüsü

267 Ticarətin istehsaldan ayrılması bununla bağlıdır:

- sadalananlardan heç biri ilə bağlı deyil
- üçüncü ictimai əmək bölgüsü ilə
- ikinci ictimai əmək bölgüsü ilə
- birinci ictimai əmək bölgüsü ilə
- dördüncü ictimai əmək bölgüsü ilə

268 Maldarlığın və əkinçiliyin ayrılması belə adlanır:

sadalananların heç biri

- birinci ictimai əmək bölgüsü
- üçüncü ictimai əmək bölgüsü
- ikinci ictimai əmək bölgüsü
- dördüncü ictimai əmək bölgüsü

269 İctimai istehsalda bazarın rolu ibarətdir:

köhnəmiş istehsalların bağlanması təsir etmək

- bütün göstərilənlərdən
- tələb və təklif tarazlaşdırılması
- istehsala istehsalın hansı həcmdə və quruluşda olması haqqında işarə verilməsi
- rəqabət qabiliyyətlərinə görə istehsalçıları differensiallaşdırmaq

270 Bazarın vasitəçi funksiyası ibarətdir.

bazar iştirakçılarında zəruri informasiyanın çatdırılması

həcmi və quruluşuna görə istehsal və istehlakın uyğunlaşdırılması

xərclərin azaldılması, yeni məhsulların yaradılmasına istehsalçıların həvəsləndirilməsi

- əməyin nəticələrini mübadilə etmək məqsədi ilə istehsalçılar və istehlakçıların görüşməsinə təmin etmək
- əmtələrin mübadiləsi üçün ekvivalent dəyərlilərin müəyyənəndirilməsi

271 Tədavül sferasında fəaliyyət göstərən kapital necə adlanır?

borc kapitalı

- ticarət kapitalı
- dövrüyyə kapitalı
- əsas kapital
- sənaye kapitalı

272 Pul vasitəsi ilə həyata keçirilən mübadilə nədir?

ictimai təkrar istehsal

əmtə təsərrüfatı

sahibkarlıq fəaliyyəti

ticarət

- əmtə tədavülü

273 Təsərrüfat münasibətlərinin iki tipini fərqləndirirlər.

doğru cavab yoxdur

sadə və geniş

maddi və qeri-maddi

- natural-əşya və əmtə
- istehsal və qeyri-istehsal

274 Müxtəlif məhsulların hazırlanmasının istehsalçıların əmək bölgüsünə yönəlməsinə əsaslanması necə adlanır.

iqtisadi mənafeələr

ilkin kapital yığıcı

istehsalçıların təcrid olunması

istehsalçıların müstəqilliyi

- istehsalçıların ixtisalaşması

275 Əmtə istehsalının öz yüksək pilləsinə çatması nə ilə əlaqədardır.

dövlət mülkiyyətinin yaranması ilə
birinci ictimai əmək bölgüsü ilə
ikinci ictimai əmək bölgüsü ilə

- ilkin kapital yığılı prosesini ilə
üçüncü ictimai əmək bölgüsü ilə

276 Sadə əmtəə təsərrüfatı üçün səciyyəvi olmayanını göstərin.

istehsal vasitələri üzərində xüsusi mülkiyyət
ictimai əmək bölgüsü
insanlar arasında iqtisadi əlaqələrin bazar vasitəsi ilə olması
əmək məhsullarının alqı-satqısı yolu ilə tələbatların ödənilməsi

- müddətli əməyin üstünlüyü

277 Tarixən natural təsərrüfat forması nəyə əsaslanırdı.

əmək bölgüsünə
istehsalçıların təcrid olunmasına
ixtisaslaşmaya
xidmətlər istehsalına

- torpaq mülkiyyətinə

278 Sənətkarlığın formalaşması və sənətkarlıq sahələrinin meydana gəlməsi hansı ictimai əmək bölgüsünü yaradır?

üçüncü iri ictimai əmək bölgüsünü
birinci ictimai əmək bölgüsünü
sadalanan heç biri
dördüncü ictimai əmək bölgüsünü

- ikinci iri ictimai əmək bölgüsünü

279 Bazarın deformasiyasını aradan götürmək üçün zəruridir:

inkışaf etmiş bazar infrastrukturunu yaratmaq
təsərrüfat fəaliyyətinin sərbəstliyini təmin etmək
mülkiyyət formalarının müxtəlifliyini yaratmaq

- bütün sadalananlar
sərbəst qiymət əmələgəlmə mexanizmini formalaşdırmaq

280 Deformasiya olunmuş bazarın səciyyəvi cəhətlərinə aid deyildir:

kölgə iqtisadiyyatının böyük miqdarda payı
çoxsaylı bazar subyektlərinin və müxtəlif mülkiyyət formalarının olmaması
resurs və əmtəənin bölgüsündə mərkəzləşdirmə

- azad rəqabətin olması
tələb və təklifin balansızlığı

281 Bazar münasibətlərinin maddi əsası:

maddi nemətlər və xidmətlərdir
əmək bölgüsüdür
adları çəkilənlərdən heç biri
tələb və təklifin dəyişiklikləridir

- əmtəələrin və pulun hərəkətidir

282 Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması
xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması

- əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması
- yüngül sənayenin ağır sənayedən ayrılması

283 Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli üçün sahibkarlığın inkişafından ötrü dövlətin şərait yaratması səciyyəvidir?

- sadalanlardan heç biri
- qarışıq iqtisadiyyat
- sosial bazar təsərrüfatı
- korporativ iqtisadiyyat
- bütün sadalananlar

284 Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin əhəmiyyətli (30%-dək) payı ilə səciyyələnir?

- sadalananlardan heç biri
- sosial bazar təsərrüfatı
- qarışıq iqtisadiyyat
- korporativ iqtisadiyyat
- bütün sadalananlar

285 Bazarın stimullaşdırıcı funksiyası ibarətdir:

- bazar iştirakçılarında zəruri informasiyanı verməkdən
- istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsal sahələri ilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- əmtə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

286 Bazarın inteqrasiyaedici funksiyası ibarətdir:

- bazar iştirakçılarında zəruri informasiyanı verməkdən
- istehsal sahələri ilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- əmtə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

287 Bazarın tənzimləyici funksiyası ibarətdir:

- bazar iştirakçılarında zəruri informasiyanı verməkdən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- İstehsal sahələri ilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- əmtə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

288 Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur:

- əmtə və xidmətlər alqı-satqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu
- iqtisadiyyatın təşkilinin və fəaliyyətinin ictimai forması
- əmtə mübadiləsinin forması
- ticarət yeri
- alıcılar və satıcıların məcmusu

289 Əmtə istehsalının inkişafının yüksək mərhələsi:

- natural təsərrüfat
- bazar iqtisadiyyatıdır
- inkişaf etmiş əmtə istehsalıdır

inzibati-amirlik iqtisadiyyatıdır
deformasiya

290 Müasir bazar təsərrüfatının modellərinə aiddir:

- sadalananlardan heç biri
- bütün sadalananlar qarışıq iqtisadiyyat korporativ iqtisadiyyat sosial bazar təsərrüfatı

291 Bazar iqtisadiyyatının əsası:

- bütün sadalananlardır
- əmtəə istehsalıdır rəqabətdir natural istehsalıdır tələb və təklifdir

292 Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- nəzarətedici
- optimallaşdırıcı tənzimləyicisi inteqrasiya etmək stimullaşdırıcı

293 Bazarın meydana gəlməsinin şərtlərinə aid deyildir:

- istehsalçıların mülkiyyətinin olması
- natural təsərrüfata üstünolma ixtisaslaşma əmək bölgüsü istehsalçıların iqtisadi əlahiddəliyi

294 İnkişaf etmiş əmtəə istehsalının sadə əmtəə istehsalından fərqi ondan ibarətdir ki;

- əmək məhsulları əmtəədir
- yalnız əmək məhsulları deyil, həmçinin istehsal amilləri də əmtəədir nemət və xidmətlərin istehsalı satış məqsədilə həyata keçirilir istehsal öz tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə həyata keçirilir ixtisaslaşma olmur

295 Bazarın belə tipi yoxdur:

- inkişaf etmiş inkişaf etməmiş deformasiya olunmuş tənzimlənən azad

296 Sadə əmtəə istehsalı zamanı əmtəə nədir?

- bütün sadalananlar
- istehsal məhsulları istehsal vasitələri iş qüvəsi torpaq

297 Təsərrüfat tiplərinin ilkin forması hansıdır?

- sadalananlar heç biri
- natural təsərrüfat
- kapitalist təsərrüfatı
- əmtəə təsərrüfatı
- planlı təsərrüfat

298 İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır?

- əmtəə (bazar), planlı-inzibati təsərrüfat
- natural, əmtəə
- natural, planlı- inzibati təsərrüfat
- natural, kapitalist təsərrüfatı
- əmtəə (bazar), planlı-inzibati təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı

299 Əmtəə istehsalının zəruri şərtləri hesab edilir:

- sadalanan heç biri
- sadalanan hamısı
- istehsalçıların iqtisadi cəhətdən təcrid olunması
- ictimai əmək bölgüsü
- istehsalçıların müstəqilliyi, sahibkarların azadlığı

300 Aşağıdakı baxışlardan hansı natural təsərrüfatı düzgün səciyyələndirməyib:

- ictimai əmək bölgüsü natural təsərrüfat şəraitində zəif inkişaf edir
- natural təsərrüfat şəraitində istehsalçıların bir-birindən sıx asılılığı yaranır
- natural təsərrüfat şəraitində istehsal olunan məhsul mübadilə olunmur
- natural təsərrüfat şəraitində insanın yaşaması üçün lazım olanların hamısını özü istehsal edir
- istehsal qapalı xarakter daşıyır

301 Aşağıda sadalanan təsdiqlərdən hansı əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir?

- əmtəə istehsalı – bazar iqtisadiyyatının əsasıdır
- əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur.
- əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil.
- əmtəə istehsalı ancaq əmək bölgüsü olduğu üçün mövcuddur.
- əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur.

302 Bazar:

- sadalanan hamısı
- iqtisadi subyektlər arasında ictimai əlaqələr sistemi
- tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
- alqı-satqı əməliyyatlarının məcmusu
- satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər

303 Aktiv sahibkarlıq fəaliyyəti üçün hansı şərtlər lazımdır?

- bazarda sərbəst qiymətyaranma
- sadalanan şərtlərin hamısı zəruridir
- bütün mülkiyyətin növlərinin bərabər hüquqları və öz iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri üçün tam məsuliyyət
- müstəqil əmtəə istehsalçıların təsərrüfat fəaliyyətinin maksimal sərbəstliyi
- bütün mülkiyyətin növlərinin bərabər hüquqları və öz iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri üçün tam məsuliyyət

304 İqtisadiyyatın normal fəaliyyəti üçün lazım olan pul kütləsinin hərəkətini tənzimləyən maliyyə-kredit müəssisəsi belə adlanır:

- Bank
Ev təsərrüfatı
Sadalanarlardan heç biri
Dövlət
Firma

305 Transfert nədir?

doğru cavab yoxdur

- dövlət büdcəsindən əhaliyə əvəzsiz ödəmələr
dövlət tərəfindən yerli hakimiyyət orqanlarına cari xərclərin ödənilməsi üçün əvəzsiz olaraq və qaytarılmamaq şərtilə verilən vəsaitlər
dövlət tərəfindən yerli hakimiyyət orqanlarına müəyyən müddətə konkret məqsədlər üçün ayrılan pul vəsaiti hüquqi və fiziki şəxslərə (firmalara) dövlət büdcəsinin hesabına pul şəklində və ya natural formada verilən müavinət

306 Subsidiya nədir?

doğru cavab yoxdur

- hüquqi və fiziki şəxslərə (firmalara) dövlət büdcəsinin hesabına pul şəklində və ya natural formada verilən müavinət
dövlət tərəfindən yerli hakimiyyət orqanlarına cari xərclərin ödənilməsi üçün əvəzsiz olaraq və qaytarılmamaq şərtilə verilən vəsaitlər
dövlət tərəfindən yerli hakimiyyət orqanlarına müəyyən müddətə konkret məqsədlər üçün ayrılan pul vəsaiti
dövlət büdcəsindən əhaliyə əvəzsiz ödəmələr

307 Dövlət firmalardan və ev təsərrüfatlarından nə alır?

subsidiyalar

- vergilər
istehlak xərcləri
xərclər
transfertlər

308 Bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyildir:

ekoloji problemlərin həlli

- əmtəələrə qiymətlərin təyin edilməsi
rəqabət mühitinin təmin olunması
işsizliyin azaldılması
iqtisadi artımın təmin olunması

309 Firmanın müştərilərə tələblərinin alınması yolu ilə ticarət əqdlərini (sövdələşmələri) sürətləndirən kommersiya fəaliyyəti forması necə adlanır?

menecment

- faktoring
lizing
biznes
marketing

310 İstehsal vasitələri satışının maliyyələşdirilməsi üçün tətbiq edilən icarə ilə kreditin əlaqələndirilməsi necə adlanır?

menecment

- lizing
biznes
faktoring
marketing

311 Ticarət mənfəəti əldə edilməsinə yönəlmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- menecment
- kommersiya
- sahibkarlıq
- biznes
- marketing

312 Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən fəaliyyətin istənilən növü belə adlanır:

- idarəetmə
- biznes
- sahibkarlıq
- kommersiya
- marketing

313 Kiçik firmaların xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- kiçik firmalar heç bir xüsusiyyətə malik deyil
- öz sahələrində liderdirlər
- bazarda dəyişən şəraitə tez uyğunlaşirlar
- onlarda idarəetmə xərcləri aşağıdır
- çoxsaylıdırlar

314 İri firmaların xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- onlar elmi-texniki araşdırmalara xeyli vəsait xərcləyə bilərlər
- onlar həmişə mənfəət əldə edirlər
- kütləvi istehsal onlar üçün əlçatandır
- davamlıdırlar
- onlarda idarəetmə xərcləri yüksəkdir

315 Orta firmaların davranışının xüsusiyyəti nədən ibarətdir?

- orta firmaların heç bir xüsusiyyəti yoxdur
- onlar bazarın iri firmalar tərəfindən tutulmamış segmentlərini ("taxçalar"ını) tuturlar
- onlar yalnız xidmətlər sahəsində işləyirlər
- onlar həmişə gəlirlə işləyirlər
- onlar çox nadir hallarda müflisləşirlər

316 Bir sahibə aid olan, bir-birindən asılı olmayan iqtisadi siyasət yürüdən, hüquqi cəhətdən müstəqil şirkətlər qrupu necə adlanır?

- kooperativ
- konqlomerat
- ortaqlıq
- konsem
- səhmdar cəmiyyəti

317 Hüquqi cəhətdən müstəqil şirkətlərin holdinq şirkəti tərəfindən maliyyə nəzarəti əsasında birləşməsi necə adlanır?

- ortaqlıq
- kooperativ
- səhmdar cəmiyyəti
- konsem
- konqlomerat

318 Ortaqlığın hansı növləri mövcuddur?

doğru cavab yoxdur

- bütün sadalanan növlər mövcuddur
məhdud məsuliyyətli ortaqlıq
tam ortaqlıq
qarışıq ortaqlıq (kommandit)

319 Firmaların hansı növləri açıq və qapalı firmalara bölünür?

- kooperativlər
səhmdar cəmiyyətləri
dövlət müəssisələri
şəxsi müəssisələr
ortaqlıqlar

320 Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən müəssisələr üzrə bölgüsü necə adlanır?

- menecment
şaxələndirmə
səhmləşdirmə
investisiyalar
sahibkarlıq

321 "Firma" və "müəssisə" anlayışları nə ilə fərqlənir?

- bu anlayışlar arasında heç bir fərq yoxdur
müəssisə bir məhsul buraxan istehsalatdır, firmanın tərkibində isə müxtəlif məhsullar buraxan müəssisələr ola bilər
müəssisə firmadan daha böyük olur
firmalar xidmətlər sahəsində, müəssisələr isə istehsal sferasında fəaliyyət göstərirlər
müəssisələr dövlət mülkiyyətində, firmalar isə xüsusi mülkiyyətdə olur

322 Müəssisələri adətən hansı meyar əsasən iri, orta və kiçik müəssisələrə bölürlər?

- sadalanan meyarlardan heç birinə görə
işləyənlərin sayına görə
alınan gəlirin həcminə görə
qoyulmuş kapitalın həcminə görə
müəssisənin tutduğu əraziyə görə

323 İqtisadiyyatın dövlət sektoru adətən hansı sahələrdə mövcuddur?

- strateji sahələrdə
sadalanan bütün sahələrdə
aşağı gəlirli və ya ziyanla işləyən sahələrdə
çox böyük kapital qoyuluşları tələb edən sahələrdə
kapital qoyuluşlarının xərcinin çıxarılması müddəti böyük olan sahələrdə

324 Səhmdar şirkətlərinin əsas fərqi nədən ibarətdir?

- səhmdar şirkətlər yalnız xalis bazar iqtisadiyyatı şəraitində fəaliyyət göstərirlər
onlar böyük müəssisələrdir
onlar dövlət mülkiyyət formalı firmalardır
onlar öz kapitalını səhmlər buraxılması yolu ilə formalaşdırırlar
səhmdar şirkətlər həmişə effektiv işləyir

325 Bazar təsərrüfatı subyektlərinin əsas qruplarına aid deyil:

- dövlət
ticarət müəssisələri
firmalar

ev təsərrüfatları
banklar

326 Bazar iqtisadiyyatının subyekti kimi dövlət hansı rolu oynayır?

- iqtisadiyyatın tənzimlənməsini həyata keçirir
- bütün sadalananlar istehsalçıdır
- istehlakçıdır
- resursların mülkiyyətçisidir

327 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- marketing
- menecment
- kommersiya
- biznes
- sahibkarlıq

328 Firmaların alijılıq tələbinin qabaqjadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- menecmentdir
- marketingdir
- kommersiyadır
- biznesdir
- sahibkarlıqdır

329 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- menecment
- sahibkarlıq
- kommersiya
- biznes
- marketing

330 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- sabitlik
- kütləvi istehsal məsrəfləri
- yüksək idarəetmə məsrəfləri
- ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir

331 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- qeyri-sabitlik
- idarəetməyə az xərclərin olması
- uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- reklama az xərclərin çəkilməsi

332 Resurslar bazarından ev təsərrüfatlarına gedən axın necə adlanır?

- resurslar
- pul gəlirləri
- satışdan gəlirlər
- xərclər

istehlak xərcləri

333 Əmtəə və xidmətlər bazarından firmalara gedən axın necə adlanır?

resurslar

- satışdan gəlirlər
istehlak xərcləri
xərclər
pul gəlirləri

334 Firmalardan resurslar bazarına gedən axın necə adlanır?

resurslar

- xərclər
istehlak xərcləri
satışdan gəlirlər
pul gəlirləri

335 Ev təsərrüfatlarından əmtəə və xidmətlər bazarına axın necə adlanır?

resurslar

- istehlak xərcləri
satışdan gəlirlər
xərclər
pul gəlirləri

336 Firmalar əmtəə və resursların dövranı modelində hansı rolu oynayırlar?

iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər

- əmtəə, xidmətləri təchiz edənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
istehlak xərclərini həyata keçirirlər
istehsal amillərini təchiz edənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
əmtəə və xidmətləri istehlak edənlər

337 Ev təsərrüfatları əmtəə və resursların dövranı modelində hansı rolu oynayırlar?

iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər

- istehsal amillərini verənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
istehsal amillərinin istifadəsini təşkil edirlər
əmtəə, xidmətləri verənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
əmtəə və xidmətləri istehsal edirlər

338 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, yoldaşlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

rəqabətin növündən

- kapital üzərində mülkiyyətin formasından
kapital qoyuluşu sahəsindən
kəmiyyətindən
buraxılan məhsulun çeşidindən

339 Əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

sadalanarlardan heç biri

- firma
dövlət
ev təsərrüfatı
bank

340 Müstəqil qərarlar qəbul edən, öz tələbatlarını maksimum ödəməyə cəhd edən iqtisadi subyekt hansısa istehsal amilinin mülkiyyətçidir, insan kapitalının təkrar istehsalını təmin edir-bu:

- sadalananlardan heç biri
- ev təsərrüfatı
- dövlət
- firma
- bank

341 Bu bazar iqtisadiyyatının subyekti deyildir:

- banklar
- bütün sadalananlar subyektdir
- ev təsərrüfatları
- dövlət
- firmalar

342 Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövrəni modelinə daxil edilmişdir?

- informasiya bazarı və istehlak bazarı
- resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
- pul bazarı və resurslar bazarı

343 Pul tədavülü sürəti nədir?

- bir pul vahidinə əldə etmək mümkün olan əmtəə və xidmətlərin miqdarı
- iqtisadiyyata nəqd pul kütləsi
- müəyyən vaxt ərzində pulların xidmət etdiyi əməliyyatların sayı
- nəqd və nəqsiz formada olan bütün pul vasitələrinin miqdarı
- pul əskinasını həyata keçirdiyi bir dövrəni vaxtı

344 İki nəcib metalın ümumi ekvivalent rolunun təsbit edildiyi pul sistemi necə adlanır?

- qızıl valyuta standartı
- monometallizm
- qızıl sikkə standartı
- bimetalizm
- qızıl külçə standartı

345 Qızıl sikkə standartı pul sisteminin tipi kimi qanunvericilik yolu ilə ilk dəfə harada və nə vaxt təsbit edilmişdir?

- 1847-ci ildə Hollandiyada
- 1843-cü ildə Rusiyada
- 1865-ci ildə Fransada
- 1816-cı ildə Böyük Britaniyada
- 1852-ci ildə Hindistanda

346 Pulun hansı növü hazırda getdikcə daha geniş yayılmaqdadır?

- kredit pulu
- qızıl pulu
- gümüş pul
- elektron pul
- kağız pul

347 Dünya pulu hansı funksiyaları yerinə yetirir?

ümumi tədavül vasitəsi kimi çıxış edir
dəyərini ümumi ölçüsü kimi xidmət edir
ümumi tədiyyə vasitəsi kimi çıxış edir

- dünya pulu sadalanan funksiyaların hamısını yerinə yetirir
ümumi yığılma vasitəsi kimi xidmət edir

348 Hansı halda pul tədiyyə funksiyasını yerinə yetirmir?

vergilərin ödənişi vaxtı
məvacib ödənilən vaxtda
kommunal xidmətlərin ödənişi vaxtı

- taksi xidmətinin ödənişi vaxtı
əmtəələrin kreditə alınması vaxtı

349 Pulun yığılma vasitəsi funksiyası onun hansı xassəsi ilə bağlıdır?

bu funksiya pulun heç bir xassəsi ilə bağlı deyildir
Pulun istənilən əmtəələrlə mübadilə edilmək qabiliyyəti ilə
Pulun əmtəələrin dəyərini ifadə etmək qabiliyyəti ilə

- Pulun likvidliyi ilə
ödənişi möhlətlə icra etmək imkanı ilə

350 Əmtəələrin qiymətlərinin azalması ilə müşayiət olunan pulun nisbi dəyərini artırması necə adlanır?

denominasiya
inflasiya
devalvasiya
● deflyasiya
revalvasiya

351 Milli valyutanın qızılı və ya hər hansı başqa valyutaya nisbətə məzənnəsinin artması necə adlanır?

deflyasiya
inflasiya
denominasiya
devalvasiya
● revalvasiya

352 Pul dövriyyəsinin sadələşdirilməsi üçün ölkənin pul vahidinin adını dəyişmədən onun nominalının iriləşdirilməsi necə adlanır?

deflyasiya
inflasiya
revalvasiya
devalvasiya
● denominasiya

353 Milli valyutanın qızılı və ya hər hansı başqa valyutaya nisbətə məzənnəsinin aşağı düşməsi necə adlanır?

denominasiya
inflasiya
deflyasiya
● devalvasiya
revalvasiya

354 Əmtəələrin qiymətlərinin artması ilə müşayiət olunan pulun qiymətdən düşməsi necə adlanır?

- inflasiya

deflyasiya
denominasiya
revalvasiya
devalvasiya

355 Pulun hansı funksiyası Ə-P-Ə' ifadəsi ilə göstərilir?

- yığım vasitəsi
- dəyər ölçüsü
- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- dünya pulu

356 Qanunla təsbit olunmuş pul vahidi kimi qəbul edilmiş qızılın çəki miqdarı belə adlanır:

- ictimai dəyər
- istehlak dəyəri
- mübadilə dəyəri
- qiymət miqyası
- dəyər ölçüsü

357 Pulun mənşəyinin hansı konsepsiyasına görə iddia edilir ki, pul – insanlar arasında razılaşmanın məhsuludur?

- əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- təkamül konsepsiyası
- sadalananlardan heç biri
- son hədd faydalılıq nəzəriyyəsi
- rasionalizm

358 Kim iddia edirdi ki, əmtəənin dəyəri bu əmtəənin istehsalına çəkilmiş xərclərinin onun faydalılığına nisbəti ilə təyin edilir?

- D. Rikardo
- A. Smit
- K. Menqer
- A. Marşall
- K. Marks

359 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri əmtəənin dəyərini onun son hədd faydalılığı əsasında müəyyən edirdilər?

- fiziokratlar
- merkantilistlər
- keynsçilər
- klassiklər
- marjinalistlər

360 Kimi əmək-dəyər nəzəriyyəsinin banisi hesab etmək olar?

- Q. Qosseni
- T. Meni
- A. Monkreyeni
- A. Smiti
- J. Sismondini

361 Əmtəənin istehlak dəyəri yaradılır:

zehni əməklə

- mücərrəd əməklə
- məhsuldar əməklə
- konkret əməklə
- fiziki əməklə

362 Əmtənin mübadilə dəyəri hansı əməklə yaradılır:

- məhsuldar əməklə
- konkret əməklə
- fiziki əməklə
- zəhni əməklə
- mücərrəd əməklə

363 Əmtəni yaradan əməyi mücərrəd və konkret əməyə bölən kim olub?

- K. Menqer
- D. Rikardo
- A. Marşall
- K. Marks
- A. Smit

364 Əmtənin satıcısını ilk növbədə həmin əmtənin hansı xüsusiyyəti maraqlandırır?

- İctimai-zəruri dəyəri
- Əmtənin qiymətliliyi
- İstehlak dəyəri
- Mübadilə dəyəri
- Bazar qiyməti

365 Əmtənin alıcısını ilk növbədə həmin əmtənin hansı xüsusiyyəti maraqlandırır?

- İctimai-zəruri dəyəri
- Bazar qiyməti
- Mübadilə dəyəri
- İstehlak dəyəri
- Əmtənin qiymətliliyi

366 Xidmətin əmtəə kimi spesifikasiyası nədən ibarətdir?

- xidmətin istehlak dəyəri əməyin faydalı effektindən ibarətdir
- sadalananların heç biri
- xidmət maddi formaya malik deyil
- xidmət yalnız onun istehsal edildiyi anda sərf oluna bilər
- sadalananların hamısı

367 “Əgər iqtisadi nemət mübadilə üçün nəzərdə tutulmuşdursa, onun xarakteristikalarından asılı olmayaraq əmtəə olur” sözləri kimə aiddir?

- D. Rikardoya
- A. Marşalla
- K. Marksa
- K. Menqerə
- A. Smitə

368 Doğru olmayanı tapın:

- istehsal dəyəri kimi reallaşana qədər əmtəə mübadilə dəyəri kimi reallaşmalıdır
- müxtəlif əmtəələr mübadilə dəyəri kimi müqaisə oluna bilər, istehlak dəyəri kimi isə müqaisə olunmazdır
- mübadilə dəyəri konkret əməklə, istehlak dəyəri isə abstrakt əməklə yaradılır

əmtəə mübadilə üçün istehsal olunmuş əmək məhsuludur
istehlakçını daha çox istehlak dəyəri, istehsalçını isə mübadilə dəyəri maraqlandırır

369 Doğru olmayanını göstərin:

xidmət yalnız onun istehsalı zamanı istehlak oluna bilər
xidmətlərin istehlak dəyərinin maddi forması mövcud deyil.
xidmətin istehlak dəyəri-əməyin faydalı effektidir.
xidmətlər əmtəə kimi çıxış edə bilər

- xidmətləri yığmaq olar

370 Dünya pulu üçün xas olmayanı göstərin:

ümumi ödəniş vasitəsi kimi fəaliyyət göstərməsi
ictimai şərvətin ümumi təmsilçisi kimi xidmət göstərməsi
ümumi alqı vasitəsi kimi çıxış etməsi

- bütün göstərilənlər dünya pulu üçün səciyyəvidir
ümumi dəyər ölçüsü kimi fəaliyyət göstərməsi

371 Dəyər qanununun funksiyalarına aid deyildir:

əmək məhsuldarlığının və ETT-nin stimullaşdırılması
əmtəə istehsalçılarının diferensiasiyası
sadalananlardan heç biri dəyər qanununun funksiyalarına aid deyil

- bütün sadalananlar dəyər qanununun funksiyalarıdır
istehsal sahələri və sferaları arasında resursların bölgüsü

372 Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

tədavüldən çıxan pul kütləsini
pul tədavülünü tənzimləyən dövlət orqanlarının hüquqları
pulun funksiyalarını;

- tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını
pul aqreqlərinin cəmini;

373 Barter pulun hansı funksiyasını yerinə yetirə bilər?

dünya pulu
yığım vasitəsi

- tədavül vasitəsi
tədiyyə vasitəsi
dəyər ölçüsü

374 Əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin və maddi resurslardan səmərəli istifadənin stimulu:

əmtəənin mübadilə dəyəridir
əmtəənin istehlak dəyəridir
əmtəənin bazar dəyəridir

- əmtəənin ictimai dəyəridir
əmtəənin nadirliyidir

375 Natural təsərrüfatından fərqli olaraq əmtəə təsərrüfatda əmək məhsulları:

əmtəə təsərrüfatındakı əmək məhsullarından heç nə ilə fərqlənmir

- ictimai istehlak dəyərinə malik olur
təsərrüfat fəaliyyətinin nəticəsi deyil
istehlak dəyərinə malik olmur
istehsalçıların özü üçün istehlak dəyərinə malik olur

376 «Smit paradoksu» adlanan paradoks əmtənin hansı xassəsinə əsaslanır?

- sadalananlardan heç biri
- nadirlik
- mübadilə dəyəri
- faydalılıq
- istehlak dəyəri

377 Kağız pulun qızıla dönərliliyinin ləğvi adlanır:

- pulun likvidliyi
- qızılın demonetizasiyası
- devalvasiya
- pulun denominasiyası
- inflyasiya

378 Tam dəyərli pullar:

- elektron pullardır
- veksellər və çeklərdir
- kağız pullardır
- sadalananlardan heç biri deyildir
- qızıl və gümüş sikkələrdir

379 Kredit pullarına nə aid deyildir?

- depozlarda olan pullar
- kağız pullar
- banknotlar
- veksellər
- çeklər

380 Tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını bu formulla müəyyən etmək olar:

- $P = M \times V : Q$
- $M = P \times Q : V$
- $V = P + Q : M$
- $M = V - P \times Q$
- $M = P \times V - Q$

381 Əmtənin bazar dəyəri əks etdirir:

- əmtənin bu və ya digər insan tələbatını ödəmə qabiliyyəti
- bu əmtənin istehsalına ictimai-zəruri əmək məsrəfləri və bu məsrəflərin ictimai tələbatlara uyğunluğu
- bu əmtənin nadirliyi, istehlakçıların əksəriyyəti üçün əlçatmazlığı
- konkret vaxt məqamında bazarda bu əmtəyə tələb və təklifin nisbəti
- əmtənin müəyyən kəmiyyət nisbətində digər əmtəələrə mübadilə oluna bilmək qabiliyyəti

382 Əmtənin ictimai dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- bazarda əmtənin miqdarı ilə
- onun istehsal şərtlərilə
- əmtənin nadirliyi ilə
- onun istehsal və reallaşma şərtlərilə
- əmtənin faydalılığı ilə

383 Əmtənin bazar dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- bazarda əmtənin miqdarı ilə

- onun istehsal və reallaşdırılması şərtlərilə əmtəənin nadirliyi ilə onun istehsal şərtlərilə əmtəənin faydalılığı

384 Bimetallizm və monometallizm – bu formalarıdır:

- qiymət miqyasının pul sistemlərinin kredit pullarının dünya pullarının elektron pullarının

385 Pul sistemi – bu:

- tədavüldəki pul kütləsidir ölkədə pul tədavülünün təşkili formasıdır metal və kağız pul tədavülünün nisbətidir pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir

386 Nemətin faydalılığı, onun nadirliyi və onun istehsalına məsrəflər təcəssüm etdirir:

- sadalananlardan heç birini nemətin qiymətliliyi nemətin istehlak dəyərini nemətin mübadilə dəyərini nemətin qiymətini

387 Dünya pulu kimi istifadə oluna bilənlər:

- sadalanan heç biri dönərli valyuta və qızıl kağız pullar qızıl və kağız pullar bank vekselləri və dönərli valyuta

388 Xaricdən pul köçürməsi olarkən pul bu funksiyanı yerini yetirir:

- dəyər ölçüsü dünya pulu tədavül vasitəsi tədiyyə vasitəsi yığım vasitəsi

389 Dövlətin rəsmi ehtiyatları kimi pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dünya pulu yığım vasitəsi tədavül vasitəsi tədiyyə vasitəsi dəyər ölçüsü

390 Restoranın menyusunda qiymət göstərilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dünya rulu dəyər ölçüsü tədavül vasitəsi tədiyyə vasitəsi

yığı m vasitəsi

391 Supermarketdə əmtəələrin pulu ödənen zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- tədavül vasitəsi
dəyər ölçüsü
dünya pulu
tədiyyə vasitəsi
yığı m vasitəsi

392 Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- yığı m vasitəsi
tədiyyə vasitəsi
dünya pulu
tədavül vasitəsi
dəyər ölçüsü

393 Hansı bənddə pulun təkamülünün düzgün ardıcılığı göstərilmişdir:

- metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
qızıl, gümüş, kağız pullar, kredit pullar
sikkələr, banknotlar, veksellər, elektron pullar
müəyyən əmtəələr, metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
sikkələr, müəyyən əmtəələr, kağız pullar, kredit pullar

394 Kim öz konsepsiyasında əmtəə dəyərinin və qiymətinin müəyyənləşdirilməsində xərjlər nəzəriyyəsi və faydalılıq nəzəriyyəsini birləşdirmişdir:

- K. Menger
D. Rikardo
L. Valras
A. Smit
A. Marşall

395 Əmtəənin dəyərinin müəyyən edilməsinə iki əsas yanaşma – bu:

- son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
son faydalılıq nəzəriyyəsi və ictimai seçim nəzəriyyəsi
əmək dəyər nəzəriyyəsi və mülkiyyət hüquqları nəzəriyyəsi
əmək dəyər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
ictimai seçim nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi

396 Pulun belə bir funksiyası yoxdur:

- dünya pulları
dəyər ölçüsü
tədavül vasitəsi
qiymətlərin məşabı
ödəniş vasitəsi

397 Pul mənşəyinin təkamül konsepsiyasına uyğun olaraq pul – bu:

- pul kimi istifadə olunan şey
insanlar arasında razılaşma məhsulu
əmtəə və xidmətlərin mübadiləsinə qəbul edilən nə varsa, hər şey
ümumi ekvivalent rolunu yerinə yetirən xüsusi növlü əmtəə
universal əmtəə

398 İctimai-zəruri əmək məsrəfləri-bu:

- ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtəələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər istehlak dəyərində malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri cəmiyyətə zəruri olan əmtəələrin istehsalına məsrəflər mübadilə dəyərində malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri

399 Əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətində digər əmtəələrə mübadilə olunmaq qabiliyyəti adlanır:

- əmtəənin qiymətliliyi
ictimai-zəruri dəyər
istehlak dəyəri
- mübadilə dəyəri
bazar dəyəri

400 Əmtəənin hansısa tələbatı ödəmək qabiliyyəti:

- əmtəənin qiymətliliyi
bazar dəyəri
ictimai-zəruri dəyər
mübadilə dəyəri
- istehlak dəyəri

401 Əmtəənin əsas xassələrinə aiddir:

- sadalanan heç biri
mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
bazar dəyəri və istehlak dəyəri
- istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
əmtəənin çəkisi və ölçüləri

402 Əmtəə – bu:

- satıcı ilə alıcı arasında alqı-satqı sövdələşməsinin predmeti olan əşya hansısa tələbatı ödəyə bilən nə varsa hər şey inkişaf etmiş əmtəə istehsalı şəraitində yaradılmış əmək məhsulu
- hansısa tələbatı ödəyən və satış üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu digər iqtisadi nemətə və ya müəyyən məbləğ pula mübadilə oluna bilən iqtisadi nemət

403 Təklif qanunu əks etdirir:

- tələb və təklif arasındakı əlaqəni
- satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı birbaşa əlaqəni elastik və qeyri-elastik əmtəələr arasındakı əlaqəni satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı əks əlaqəni hər bir əmtəənin elastiklik dərəcəsini

404 Bunlardan hansı rəqabət mühitinin formalaşmasının mühüm şərti deyil?

- istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi
sahibkarlığın inkişafına kömək
- yalnız təkmil rəqabətin mövcudluğu
inhisarların fəaliyyətinin tənzimlənməsi
mülkiyyət məsələlərinin tənzimlənməsi və onun mühafizəsi

405 Bunlardan hansı qeyri-təkmil rəqabətin növü deyil?

oligopsoniya

- monopsoniya
- inhisarçılıq
- oligopoliya
- polipoliya

406 Qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin müəllifi kimdir?

- M. Fridman
- C. Keyns
- L. Valras
- A. Marşall
- C. Robinson

407 Porter modelinə əsasən hansı element beş rəqabət qüvvəsindən biri deyil?

- yeni rəqiblər yaranması təhlükəsi
- satıcılar arasında rəqabət
- alıcıların iqtisadi imkanları və sövdələşmə qabiliyyəti
- tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
- əvəzedici əmtələrin rəqabəti

408 Hansı halda bazarda tarazlıq dəyanaqlı tarazlıq adlanır?

- davamlı tarazlıq yoxdur
- əgər tələbat təklifə bərabədirsə
- əgər o tarazlıq qiymətinin dəyişikliyi nəticəsində yaranırsa
- əgər tarazlıqdan kənarlaşma ilkin vəziyyətə qayıdıqla müşayiət olunursa
- əgər əmtənin tarazlıq həcmi dəyişmirsə

409 Bazar qiymətinin nisbi dəyişikliyinə uyğun olaraq təklifin nisbi dəyişikliyi göstəricisi necə adlanır?

- təklif funksiyası
- təklif qanunu
- təklif əyrisi
- təklifin həcmi
- təklifin qiymətə görə elastikliyi

410 Tələb funksiyası nəyi göstərir?

- tələbin qiymətdən asılılığını
- tələbin strukturunu
- belə funksiya yoxdur
- tələbin vaxtdan asılı olaraq dəyişməsinə
- tələbin həcmninə ona təsir edən amillərdən asılılığını

411 Təklifin əyrisi bu elementi əks etdirən xətdir:

- əmtənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq onun təklifinin həcmninə dəyişməsinə
- təklifin strukturunu
- təklifin həcmninə müxtəlif amillərdən asılı olmasını
- tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsini
- satıcıların bu əmtəni satmağa hazır olmasını

412 Təklif nəyin hesabına formalaşır?

- əmtələrin idxalı hesabına
- bazarda olan əmtələr hesabına
- yolda olan əmtələr hesabına
- bütün sadalananların hesabına

əmtəə ehtiyatları hesabına

413 İstehsalçıların nemətləri bazara çatdırmaq arzusunu və qabiliyyətini əks etdirən davranış forması hansı terminlə ifadə edilir?

- faydalılıq
- iqtisadi maraq
- ehtiyac
- tələb
- təklif

414 Spekulativ tələb nə ilə bağlıdır?

- bu, hökumət tərəfindən stimullaşdırılan tələbdir
- alıcıların irrasional davranışı ilə
- alıcıların öz ətrafındakılardan seçilmək arzusu ilə
- qiymətlərin artmasının gözlənməsi ilə
- alıcıların eyni malları almağa adət etməsi ilə

415 Tələbin təmin edilməmiş hissəsi necə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- həqiqi tələbat
- istehsal amillərinə tələb
- təmin edilməmiş tələb
- istehlak predmetlərinə tələb

416 Marjinalizm nəzəriyyəsinə əsasən bazar mexanizminin əsas qanunu hansı qanundur?

- məhsuldar qüvvələrin və istehsal münasibətlərinin uyğunluğu qanunu
- tələb qanunu
- təklif qanunu
- son hədd faydalılıqının azalması qanunu
- dəyər qanunu

417 Klassik və marksist siyasi iqtisad elminə əsasən bazar mexanizminin əsas qanunu hansı qanundur?

- məhsuldar qüvvələrin və istehsal münasibətlərinin uyğunluğu qanunu
- dəyər qanunu
- təklif qanunu
- tələb qanunu
- son hədd faydalılıqının azalması qanunu

418 Bunlardan hansı bazar mexanizminin fəaliyyət sahəsinə aid deyil?

- istehsalın strukturunun təyin edilməsi
- bütün insanların gəlirlərinin yüksək səviyyədə olmasının təmin edilməsi
- resursların bölgüsü
- qiymətlərin formalaşması
- alıcılar üçün zəruri əmtəələrin kəmiyyətinin və keyfiyyətinin təyin edilməsi

419 Bazar mexanizminin fəaliyyəti nəyə əsaslanır?

- sadalananlardan heç birinə
- insanın təbiətən rifaha meyl etməsinə
- dövlətin iqtisadi siyasətinə
- hökumət tərəfindən qəbul edilən qanunlara
- ümumbəşər əxlaqı prinsiplərinə

420 Tələb qanunu nəyi ifadə edir?

tələb və təklif arasında əlaqəni

- alınan əmtəənin qiyməti ilə onun miqdarı arasında əks əlaqəni
alınan əmtəənin qiyməti ilə onun miqdarı arasında birbaşa əlaqəni
alıcıların tələbinin onların gəlirlərindən asılılığını
hər əmtəəyə tələbin elastikliyinə

421 Rəqabətin qeyri –qiymət metodlarına aid deyil.

bütün göstərilənlər rəqabətin qeyri qiymət metodlarına aiddir

- dempinq qiymətlərinin tətbiqi
istehsalçılara əmtəələrin çatdırılması
əmtəənin satışdansonrakı xidməti
məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi

422 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:

oligopsoniya

- sadalananların hamısı aiddir
inhisarçı rəqabət
inhisar
oligopoliya

423 “Rəqabətin beş qüvvəsi” modelinin müəllifi kimdir?

A.Smit

- M. Porter
P.Samuelson
E.Çemberlin
İ.Bentam

424 Rəqabətin funksiyalarına aid deyil:

istehsalçıların differensiasiyası

resursların iqtisadi səmərəli bölgüsü

- cəmiyyətdə sosial ədaləti təmin etməsi
əmtəələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsini stimullaşdırma
istehsalın səmərəliliyini stimullaşdırması

425 Rəqabətin müsbət cəhətinə aid deyil:

qiymətlərin süni sürətdə şişirdilməsinə mane olması

- inhisarların yaranmasına gətirib çıxarda bilməsi
resurslardan rəşional istifadəyə rəvac verməsi
qeyri-səmərəli müəssisələrin sıxışdırılıb çıxarılmasına rəvac verməsi
istehsalçıların istehlakçılara nisbətdə diktəsinin qabağını alması

426 Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

Sadalananların hamısı aiddir

- Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı
Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi
Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması
Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı

427 Bazar hökümranlığı nədir?

tam rəqabət qabiliyyətlilik

- bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
firmanın alıcılar üzərində hökmuranlığı
tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı

428 Alıcının inhisarcı vəziyyəti neçə adlanır?

- diopoliyadır
monopsoniya
olixopseniya
olixopoliya
inhisara rəqabət

429 Əvəzləyicisi olmayan əmtənin sahədə yeğanə istehsalçısı olarsa bu:

- diopoliyadır
inhisardır
təkmil rəqabətli firmadır
olixopoliyadır
monopsoniyadır

430 Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- adı çəkilənlərdən heç biri
təbii forma
sabit forma
təsadüfi forma
ümumi forma

431 Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- bütün sadalananların hamısının yeri var
firmalar qiymətə təsir göstərirlər
istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar
firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər
bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur

432 Təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifini azalması səbəb olur:

- bazarda əmtəə artıqlığına
bazara təsiri olmur
əmtənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə
əmtənin bazar qiymətinin azalmasına
bazarda əmtəə qıtlığına

433 Hansı rəqabətin növü deyildir?

- sahəarası
firmadaxili
firmalararası
funksional
sahədaxili

434 Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxarırlar
cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşını alır
yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur
istehsal körtəbiiliyi, təsərrüfat riski

istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur

435 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- inhisarın buraxdığı əmtənin əvəzediciləri yoxdursa bazarda həcmə görə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərsə sadalanan hallardan heç birində inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə

436 Haqsız rəqabətin əsas metodlarına aid deyil:

- saxta malların istehsalı satışdan sonrakı xidmət iqtisadi, yaxud sənaye kəşfiyyatı rüşvət və şantaj etmə istehlakçıların aldadılması

437 Sağlam rəqabətin əsas metodlarına nəyin aid olmadığını göstərin:

- reklam saxta malların istehsalı qiymətlərin aşağı düşməsi məhsulun keyfiyyətinin artması yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və ETT nin nəticələrindən istifadə

438 Təkmil rəqabət əlamətlərinə nə aid olmadığını göstərin:

- əmtəələrin diferensiasiyasının olmaması yalnız sahədaxili rəqabətin olması rəqabətin hər bir iştirakçısının qərarlar qəbul etməsi sərbəstliyi iştirakçıların qeyri, məhdud miqdarı rəqabətin hər bir iştirakçısında bazarın vəziyyəti haqqında tam informasiyanın olması

439 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisar hesab olunur?

- istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə satışın 35 % ni unsiyası əlində cəmləşdirən bir müəssisə; satışın 20% ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə; istehsalın 70% ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə; satışın 50% ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə;

440 Təbii inhisar:

- rəqabət nəticəsində yaranan inhisar. nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsal əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı; əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı; istehsalın həcmi razılaşdırılan müəssisələr birliyi;

441 İnhisarın səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması bütün resursların tam mobilliyi bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi inhisar mənfəətini mənimsəmək

442 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- hansısa bir əmtənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir; dövlət tərəfindən təmin edilən əmtəə satışına əlverişli şəraitdir
- əmtəə və xidmətlərin əlverişli istehsal şəraitidir
- istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;

443 Rəqabət nədir?

- istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğrunda mübarizədir
- bazar təsərrüfatı subyektləri arasında əmtəələrin istehsalı və realaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir; daha əlverişli qiymətli əmtəələrin alışına görə istehlakçılar arasında mübarizədir; eyni əmtəə istehsalçıları arasında mübarizədir; müəssisələr arasında bəhsləşmədir;

444 Rəqabətin hərfi mənası nədir?

- bazar
- toqquşma
- inkişaf
- yaxşılaşdırma
- əlverişli şərait

445 Hörümçək toru teoreması nəzərdə tutur ki:

- əmtəə qiyməti yalnız istehlakçı üstünlüklərindən asılıdır
- təcrübə topladıqca sahibkarlar qiymət dəyişikliklərinə daha yaxşı uyğunlaşırlar
- bazarda yalnız uzunmüddətli tarazlıq mümkündür
- qısamüddətli dövrdə əmtəələrin qiymətləri dəyişmir
- əmtəə qiyməti yalnız onun istehsalına çəkilən xərclərdən asılıdır

446 İlk dəfə kim tələbin azalması qanununu formulə etmişdir?

- H. Hossen
- A. Kurno
- İ. Bentam
- A. Smit
- A. Marşall

447 «Qiymət Əmtənin Dəyərinin Pulla İfadəsidir» qiymətə bu tərifini verən kimdir?

- M. Fridmen
- K. Marks
- C. Keyns
- A. Marşall
- F. Kene

448 K. Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq əmtənin bazar dəyəri nəyin əsasında formalaşır?

- istehlakçıların zövq və üstünlükləri əsasında
- bazar mexanizminin fəaliyyəti və dövlət qiymət siyasəti nəticəsində
- sahələrarası rəqabət nəticəsində
- müxtəlif istehsal şəraitlərində istehsal olunmuş əmtəələrin müxtəlif fərdi dəyərləri əsasında
- tələb və təklifin tərəddüdləri əsasında

449 Əmtəə qiymətinin azalması səbəbi ola bilər:

● əmtəə - əvəzedicisinin əmələ gəlməsi

- resurslara qiymətlərin aşağı düşməsi
istehlakçıların gəlirlərinin artması
istehsala vergilərin artması
qarşılıqlı tamamlanan əmtəyə qiymətin enməsi

450 K. Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq istehsal qiyməti bu prosesin nəticəsində formalaşır:

- yalnız təklifin dəyişikliklərinin
sahələrarası rəqabətin
istehsal şərtlərinin dəyişməsinin
tələb və təklifin tərəddüdlərinin
yalnız tələbin dəyişikliklərinin

451 Əmtəənin qiyməti bu səbəbdən arta bilər:

- əmtəə təklifinin azalması
əmtəə istehsalçılarının sayının artması
əmtəənin istehsal xərclərini aşağı salan yeni texnologiyanın tətbiqi
əmtəənin istehsal olunduğu xammalın qiymətinin aşağı düşməsi

452 Qiymətlərin bazar sistemi üçün qiymətlərin aşağıdakı növü səciyyəvi deyildir:

- bütün sadalananlar səciyyəvi deyildir
bütün sadalananları səciyyəvidir
pərəkəndəsətış qiymətləri
topdamsətış qiymətləri
müqavilə qiymətləri

453 Bazar qiyməti müvazinət qiymətindən aşağı olarsa onda:

- əmtəənin təklifi artır.
əmtəələrin qıtlığı əmələ gəlir.
satıcılar bazarı formalaşır.
əmtəə artıqlığı yaranır.
ehtiyatların qiyməti azalır.

454 Tələb və təklifin həcmələrinin bərabər olduğu qiymət adlanır:

- satıcı qiyməti
tarazlı qiymət
istehsal qiyməti
normal qiymət
alıcı qiyməti

455 Hansı tərif A. Marşallın nəzəriyyəsi üzrə qiymətin anlayışına uyğun gəlir?

- qiymət - tələb və təklifin sabit tarazlığı ilə müəyyən olunandır.
qiymət - əmtəyə görə alınan müəyyən miqdarda pul vahidləridir
qiymət - əmtəənin müəyyən miqdarının alıcıları cəlb etməyə qabil olduğu səviyyədir
qiymət - əmtəənin bazarda satışı daxil olduğu kəmiyyətdir
qiymət - dəyərin pul ifadəsidir

456 Hansı müddəa bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin mahiyyəti və rolunu əks etdirmir?

- bütün müddəalar əks etdirir
qiymətlər dövlət orqanları tərəfindən təyin olunur
qiymətlər sahibkarlar və istehlakçılar üçün onların seçimində indikator rolunu oynayır
qiymətlər sistemi əsas təşkilədicisi qüvvə rolunu oynayır

bazar subyektləri öz iqtisadi mənafeələrini həyata keçirəcək qiymətlərə istiqamətlənirlər

457 Qarşılıqlı əvəzolunan nemətlərə aiddir:

- dəftərlər və piroqlar
- qələmlər və flomasterlər
- rəng və fırça
- paltar və ayaqqabı
- taxıl və çörək

458 Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- dəftər və pirocna
- avtomobil və benzin
- pivə və kvas
- qələm və flomaster
- kabab və qoyun əti

459 Tələbin qiymət üzrə elastikliyini göstərir:

- tələbə təsir edən qeyri - qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmindən dəyişməsi
- qiymətin 1% dəyişməsi zamanı tələbin həcmindən nisbi dəyişməsi
- qiymətin artması zamanı tələbin həcmindən artması
- qiymətin azalması zamanı tələbin həcmindən aşağı düşməsi
- tələbin həcmindən resursların qiymətindən asılılığı

460 İqtisadi nəzəriyyədə hansı müddə tələb və təklif qaydalarından biri deyildir?

- təklif ixtisarı tarazlı qiymətin artmasına və tarazlı əmtəə miqdarının azalmasına səbəb olur
- tələbin azalması tarazlı qiymətin aşağı düşməsinə və tarazlı əmtəə miqdarının artmasına gətirib çıxarır
- tələbin azalması tarazlı qiymətin və tarazlı əmtəə miqdarının aşağı enməsinə gətirib çıxarır
- tələbin artması həm tarazlı qiymətin, həm də tarazlı əmtəə miqdarının artmasına səbəb olur
- əmtəənin təklifinin artması tarazlı qiymətin azalması və tarazlı əmtəə miqdarının artması ilə nəticələnir

461 Sadalananlardan hansı bazar tarazlığı vəziyyətinin səciyyəsinə aid deyildir?

- əmtəyə tələb və təklif üst-üstə düşür
- əmtəə tarazlıq qiymətilə satılır
- tarazlıq şəraitində qiymət üzrə əmtəyə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- tarazlıq resursların bölgüsü səmərəliliyini əks etdirir
- tarazlıq istənilən rəqabət bazarında yarana bilər

462 Hansı halda həm tələbin həcmindən, həm də təklifin həcmindən azalması zamanı əmtəənin qiyməti artar?

- belə ola bilməz
- əgər təklifin həcmi tələbin həcmindən nisbətən daha çox azalmışdırsa
- əgər bu əmtəə üçün əmtəə-əvəzediciləri varsa
- əgər tələbin həcmi təklifin həcmindən nisbətən daha çox azalmışdırsa
- əgər alıcıların gəlirləri artmışdırsa

463 Əgər əmtəənin qiyməti tələb və təklif ayrılıqlarının kəsişmə nöqtəsindən yüksəkdirsə, onda:

- həç nə baş verməz
- əmtəə artıqlığı əmələ gələr
- təklifin həcmi azalar
- əmtəə defisiti meydana çıxar
- tələbin həcmi artar

464 Əgər əmtəyə təklif və tələb artarsa, onda:

heç nə dəyişməz

- əmtənin tarazlı həcmi artar
əmtənin tarazlı həcmi azalar
tarazlı qiymət artar
tarazlı qiymət azalar

465 Əmtəə bazarında yeni istehsalçıların meydana çıxması səbəb olur:

- əmtəə bazarında heç nə dəyişmir
təklifin artması və qiymətin azalmasına
qiymətin və təklifin həcmnin azalmasına
qiymətin artması və təklifin həcmnin çoxalmasına
qiymətin artması və təklifin həcmnin azalmasına

466 Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu-bu:

- bazar tarazlığı
bazarın konyunkturudur
dəyər qanunu
bazar mexanizmidir
son faydalılıq qanunu

467 Tələb əyrisi aşağıdakını əks etdirən xətti təcəssüm etdirir:

- tələbin kəmiyyətinin müxtəlif amillərdən asılılığı
əmtənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olana tələbin həcmnin dəyişməsi
alıcıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq tələbin dəyişməsi
tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsi
alıcıların bu əmtəəni əldə etmək arzusu

468 Əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq mümkün deyil
tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır.
qiymət istehsal xərclərilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır.
bu əmtəə həmişə dəbdə olmalıdır
texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir.

469 Bazar mexanizmi elementinə aid deyil:

- sadalanan heç bırı aid deyil
sadalanan hamısı aiddir
təklif
qiymət
tələb

470 Aşağıdakı terminlərdən hansı insanların məhsulu almaq imkanları və istəklərini əks etdirir:

- faydalılıq
tələb
zərurət
tələbat
istək

471 Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtənin qiyməti artarsa:

- istehsalçıların arasında rəqabət güclənir
tələbin kəmiyyəti azalır
tələb azalır

tələb də artır
tələbin kəmiyyəti artır

472 Təklif qanunu əks etdirir:

- tələb və təklif arasındakı əlaqəni
satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı birbaşa əlaqəni
elastik və qeyri-elastik əmtəələr arasındakı əlaqəni
satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı əks əlaqəni
hər bir əmtəənin elastiklik dərəcəsini

473 Şəxsi gəlir nə deməkdir?

- qiymətlərin səviyyəsi nəzərə alınmaqla gəlirin məbləği
ev təsərrüfatlarının il ərzində əldə etdiyi gəlir
gəlirin vergilərin ödəniləndən sonra qalan və şəxsi məsrəflər üçün nəzərdə tutulan hissəsi
İl ərzində istehsal edilmiş əmtəə və xidmətlərin dəyəri
şəxsi yığımların məbləği

474 Vergi çıxılmaqla qalan əhali gəlirləri bu:

- orta aylıq əmək haqqı
ev təsərrüfatlarının sərəncamında qalan gəlir
əmək haqqı
əhalinin pul gəlirləri
real pul gəlirləri

475 Müəyyən dövrdə ev təsərrüfatları tərəfindən əldə edilmiş natural və pul vəsaitlərinin məcmusu:

- real pul gəlirləri
əhali gəlirləri
pul gəlirləri
əhalinin natural gəlirləri
nominal pul gəliri

476 İnsanın normal həyat fəaliyyətini təmin etmək üçün zəruri olan sosial minimum həddində əmtəə və xidmətlər:

- yoxsulluq
minimum istehlak büdcəsi
yoxsulluq mütləq həddi
yoxsulluq nisbi həddi
yaşayış minimumu

477 Şəxsi yardımçı təsərrüfatda yaradılan və əhalinin şəxsi istehlakına natural şəkildə daxil olan vəsaitlərin dəyərini əks etdirir:

- nominal gəlirlər
natural gəlirlər
real gəlirlər
pul gəlirləri
şəxsi sərəncamda qalan gəlirlər

478 "Ailənin, xüsusi mülkiyyətin və dövlətin mənşəyi" kitabının müəllifi kimdir?

- F. Kene
F. Engels
D. Rikardo
T. Maltus

479 Orta statistik ailənin normal ehtiyaclarının təmin olunması üçün onun normal həyat fəaliyyətini təmin edən zəruri istehlak nemətlərinin və xidmətlərin tam dəsti necə adlanır?

- ailə büdcəsi
- istehlak səbəti
- real gəlir
- transfert
- yaşayış minimumu

480 Ev təsərrüfatlarının istehlak xərcləri hansı iki qrupa bölünür?

- istehlak xərcləri qruplara bölünmür
- cari və əsaslı istehlak xərcləri
- nominal və real istehlak xərcləri
- pul şəklində və natural formada istehlak xərcləri
- ümumi və xüsusi istehlak xərcləri

481 Əmtəələrin və xidmətlərin qiymətləri nəzərə alınmaqla ev təsərrüfatlarının gəliri necə adlanır?

- mülkiyyətdən gəlir
- real gəlir
- təbii gəlir
- ümumi gəlir
- pul gəliri

482 Ev təsərrüfatları hansı mənbələrindən gəlir əldə edə bilirlər?

- pensiyalar və müavinətlər
- mülkiyyətdən gəlirlər
- sahibkar fəaliyyətindən gəlirlər
- bütün sadalanan mənbələrdən
- əmək haqqı

483 İnsan kapitalının formalaşmasının hansı mərhələsində ev təsərrüfatının tərbiyəvi funksiyası yerinə yetirir?

- sadalanan mərhələlərdən heç birinə aid deyil
- insan kapitalının istehsalı mərhələsi
- insan kapitalının reallaşdırılması mərhələsi
- insan kapitalının yaranması mərhələsi
- bütün sadalanan mərhələlərə aiddir

484 Ev təsərrüfatının maddi bazasının yaradılması insan kapitalının formalaşmasının hansı mərhələsində baş verir?

- sadalanan mərhələlərdən heç birinə aid deyil
- insan kapitalının yaranması mərhələsi
- insan kapitalının reallaşdırılması mərhələsi
- insan kapitalının istehsalı mərhələsi
- bütün sadalanan mərhələlərə aiddir

485 Ailə sahibkarlığı insan kapitalının formalaşmasının hansı mərhələsinə aiddir?

- sadalanan mərhələlərdən heç birinə aid deyil
- insan kapitalının reallaşdırılması mərhələsi
- insan kapitalının istehsalı mərhələsi
- insan kapitalının yaranması mərhələsi

bütün sadalanan mərhələlərə aiddir

486 Ev təsərrüfatının iqtisadi funksiyalarına aid deyil:

sadalananlardan heç biri iqtisadi funksiyalara aid deyil

- bütün sadalananlar iqtisadi funksiyalara aiddir
  - istehlak funksiyası
  - resursların bölgüsü funksiyası
  - istehsal funksiyası

487 Ev təsərrüfatının sosial funksiyalarına aid deyil:

bütün sadalananlar ev təsərrüfatının sosial funksiyalarına aiddir

uşaqların doğulması

uşaqların tərbiyəsi

- gəlirin ailə daxilində bölgüsü
- uşaqların saxlanması

488 Bazar iqtisadiyyatında ev təsərrüfatının rolunun səciyyəsinə aid deyil:

ev təsərrüfatı əhalinin məşğulluğunun xarakterini, onun ictimai istehsal və ev əməyi arasında bölgüsünü müəyyən edir

- ev təsərrüfatı iqtisadiyyatda tənzimləyici funksiyasını yerinə yetirir
- ev təsərrüfatı gəlirlərdən istifadənin xarakterini müəyyən edir
- ev təsərrüfatı - əmək resurslarının təkrar istehsalının əsas subyektidir
- ev təsərrüfatı - əhalinin gəlirlərini formalaşdıran subyektdir

489 Ev təsərrüfatının iqtisadi səciyyəsinə aid deyil:

fərdi əmək fəaliyyəti

ev təsərrüfatının üzvlərinin peşəkar hazırlığı

ev təsərrüfatının əmək qabiliyyətli üzvlərinin sayı

ev təsərrüfatının üzvlərinin məşğulluğu

- bütün sadalananlar aiddir

490 Ev təsərrüfatının əmlak səciyyəsinə aid deyil:

torpaq sahəsinin, bağın mövcud olub-olmaması

evin xarakteri

bütün sadalananlar ev təsərrüfatının əmlak xarakteristikalarına aiddir

maddi-məişət nemətləri ilə təmin olunma

- ev təsərrüfatının üzvlərinin təhsil səviyyəsi

491 Ev təsərrüfatlarını onların gəlirliliyi əsasında necə təsnif etmək olar?

ev təsərrüfatının müstəqil dolanışıq vasitələri mənbəyinə malik olan üzvlərinin sayına görə öhdədə olanların sayına görə

ev təsərrüfatının üzvlərinin ortalama gəliri üzrə

- bütün sadalanan təsnifatlar mümkündür
- əsas gəlir mənbələri üzrə

492 Ev təsərrüfatlarının demoqrafik təsnifatına aid deyil:

ev təsərrüfatının üzvlərinin milli tərkibi

ev təsərrüfatının üzvlərinin yaşı

- ev təsərrüfatının harada yerləşməsi
- ev təsərrüfatının üzvlərinin qohumluq dərəcəsi
- ev təsərrüfatının üzvlərinin sayı

493 İqtisadi vahid kimi ev təsərrüfatı üçün səciyyəvi əlamət hansıdır?

sadalananlar hamısı səhvdir

hər hansı ev təsərrüfatı, qərar qəbul edərkən, öz ehtiyaclarının maksimum təmin edilməsinə nail olmağa çalışır

hər bir ev təsərrüfatı, sanki bir insandan ibarət olduğu kimi, vahid qərar qəbul edir

ev təsərrüfatları istehsal amillərinin tam səlahiyyətli sahibləridir və onların əmtəə və xidmətlərin istehsalçılara satışı haqqında müstəqil qərarlar qəbul edirlər

- sadalananlar hamısı doğrudur

494 "Ailə" və "ev təsərrüfatı" anlayışlarının fərqi nədən ibarətdir?

ev təsərrüfatına ailə üzvləri ilə qohumluq əlaqələri olmayan şəxslər də daxil ola bilər

ev təsərrüfatı bir neçə ailədən ibarət ola bilər

ailəsi olmayan tənha insan ev təsərrüfatı hesab edilir

sadalananlar hamısı səhvdir

- sadalananlar hamısı doğrudur

495 Ev təsərrüfatının hansı müasir modelində ayrılıqda götürülmüş ev təsərrüfatının konkret hədəfləri bütün sosial-iqtisadi və institusional mühitin təsirinə məruz qalır?

ənənəvi modeldə

- institusional modeldə

nuklear modeldə

sadalanan modellərin heç birində

neoklassik modeldə

496 Hansı müasir modeldə ev təsərrüfatının səmərəli fəaliyyət göstərən təsərrüfatçılıq subyekti kimi təqdim edilmişdir?

sadalanan modellərin heç birində

ənənəvi modeldə

- neoklassik modeldə

nuklear modeldə

institusional modeldə

497 Hansı elmi konsepsiyada ailənin sosial davranışı daha ətraflı tədqiq edilmişdir?

sadalananlardan heç birində

münaqişə nəzəriyyəsində

ailənin yeni iqtisadi nəzəriyyəsində

funksionalist konsepsiyada

- mübadilə nəzəriyyəsində

498 Hansı elmi konsepsiyada ailəyə eyni marağa malik olan bütöv bir vahid kimi baxılır?

mübadilə nəzəriyyəsində

ailənin yeni iqtisadi nəzəriyyəsində

sadalananlardan heç birində

münaqişə nəzəriyyəsində

- funksionalist konsepsiyada

499 Hansı elmi konsepsiyada iddia edilir ki, ailə üzvlərinin maraqları fərqlənə bilər?

sadalananlardan heç birində

ailənin yeni iqtisadi nəzəriyyəsində

funksionalist konsepsiyada

- münaqişələr nəzəriyyəsində

mübadilə nəzəriyyəsində

500 Q. Bekker və T. Şultsun "Ailənin yeni iqtisadi nəzəriyyəsi" nə vaxt yaranıb?

XXI əsrin lap əvvəlində

XIX əsrin sonunda

XX əsrin 20-ci illərində

- XX əsrin 50-60-cı illərində
- XX əsrin 90-cı illərində

501 İ. Baxofenin "Ana hüququ" kitabı hansı ildə nəşr edilib?

1875.0

1850.0

1901.0

1889.0

- 1861.0

502 Ev təsərrüfatının öyrənilməsinin banisi kim hesab edilir?

Q. Qossen

A. Smit

K. Marks

V. Pareto

- İ. Baxofen

503 Həyat fəaliyyəti sosial, iqtisadi və mənəvi ehtiyacların reallaşdırmasına yönəldilmiş insanların bilərəkdən qohumluq əlaqələri və məişətin ümumiliyi əsasında təşkil edilmiş kiçik qrupu necə adlanır?

- ailə
- müəssisə
- istehlakçılar
- fırma
- cəmiyyət

504 Ailə büdcəsinin xərclərinə aid deyildir:

ictimai təşkilatlara ödənişlər

vergilər

istehlak əmtəələrinə xərclər

- dövlət transfertləri
- kommunal xidmətlərin ödənişi

505 Ailə budcəsinin gəlirlərinə daxil deyil:

mülkiyyətdən gəlirlər

sahibkarlıqdan gəlir

əməkhaqqı

dövlət transfert ödənişləri

- ictimai təşkilatlara ödənişlər

506 Ev təsərrüfatının bütün gəlirləri və xərcləri təşkil edir:

əmtəə axını

əmtəə və xidmətlərin dövrünü

pul axını

- ailə büdcəsinin
- resurslar axını

507 Ev təsərrüfatının məqsədi:

iş qüvvəsinin hərəkətinin maksimumlaşdırılması

mənfəətin maksimumlaşdırılması

rentanın maksimumlaşdırılması

- faydalılığın maksimumlaşdırılması
- əmtəə və xidmətlərin istehlakının maksimumlaşdırılması

508 Müasir iqtisadiyyatda dövlət maliyyəsinin rolu nədən ibarətdir?

elmi-texniki tərəqqinin sürətləndirilməsi
sosial proqramların maliyyələşdirilməsi
iqtisadi artım sürətinin saxlanması
bütün sadalananlar

- ictimai istehsal prosesinə təsir

509 Dövlət müəssisələrinin məcmusu belə adlanır:

doğru cavab yoxdur

- iqtisadiyyatda dövlət sektoru
- dövlət büdcəsi
- dövlət tənzimləməsi
- dövlət maliyyəsi

510 Vergitutmanın əsas prinsiplərini kim ifadə etmişdir?

D. Rikardo

- A. Smit
- T. Men
- A. Monkreyten
- U. Petti

511 Vergilərin əsas funksiyaları necə adlanır?

diferensiasiyaedici və tənzimləyici

- fiskal və iqtisadi
- diferensiasiyaedici və fiskal funksiyaları
- stimullaşdırıcı və tənzimləyici funksiyaları
- iqtisadi və stimullaşdırıcı

512 Dövlət borcu nə deməkdir:

büdcə kəsirlərinin cəmi ilə büdcə artıqlarının cəmi arasındakı fərq

- büdcə artıqlarının cəmi ilə büdcə kəsirlərinin cəmi arasındakı fərq
- bütün büdcə artıqlarının cəmi
- bütün büdcə kəsirlərinin cəmi
- büdcə tarazlığının pozulması

513 Dövlət xərclərinin gəlirlərdən üstün artması:

büdcə xərclərin azalması

- büdcə kəsiri
- büdcə məsrəflərinin azalması
- büdcə tarazlığının pozulması
- büdcə daxilolmalarının azalması

514 Əgər gəlir artdıqca tutulan vergilərin payı azalır, onda bu:

xüsusi vergilər

- regressiv vergilər
- sabit vergi
- proporsional vergilər
- mütərəqqi vergi

515 Mütərəqqi vergilər zamanı gəlir artdığı halda:

- yuxarıdakıların heç biri düz deyil
- vergi dərəcələri artır
- vergi dərəcələri aşağı düşür
- vergi dərəcələri sabit qalır
- vergi dərəcələri dəyişkəndir

516 Vergilər nədir?

- yuxarıdakıların heç biri doğru deyil
- mərkəzi və yerli hakimiyyət orqanları tərəfindən fiziki və hüquqi şəxslərdən tutulan məcburi ödənişlər
- dövlət tərəfindən insanlardan və müəssisələrdən tutulan könüllü və məcburi ödənişlər
- fiziki və hüquqi şəxslərin dövlətə könüllü ödənişləri
- yuxarıdakıların hamısı düzdür

517 Dövlət borcunun formaları:

- xarici borc, uzunmüddətli borc
- daxili borc, xarici borc
- xarici borc, ortamüddətli borc
- uzunmüddətli borc, xarici borc
- xarici borc, qısamüddətli borc

518 Dövlətin xarici dövlətlərə, xarici hüquqi və fiziki şəxslərə, beynəlxalq maliyyə təşkilatlarına borcu:

- dövlət büdcəsi
- xarici borc
- ortamüddətli borc
- qısamüddətli borc
- uzunmüddətli borc

519 Dövlət orqanlarına məxsus vəzifə və funksiyaların yerinə yetirilməsi üçün lazım olan pul vəsaitlərinin yığılması və istifadə olunması formasıdır:

- dövlət xərcləri
- dövlət büdcəsi
- büdcə fondları
- dövlət gəlirləri
- dövlət müəssisələrinin maliyyəsi

520 Büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləği:

- büdcə gəlirləri
- büdcə profisiti
- büdcə xərcləri
- büdcə defisiti
- faktiki defisit

521 Dövlətin vətəndaşlara və firmalara borcu:

- daxili borc
- büdcə profisiti
- kassa borcu
- xarici borc
- büdcə xərcləri

522 Dövlət büdcəsindən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsait:

- büdcə defisiti
- büdcə xərcləri
- büdcə profisiti
- büdcə gəlirləri
- büdcə fondları

523 Bazar mexanizminin fəaliyyəti üçün normal şəraitin təmin edilməsi, həmçinin ekoloji və sosial problemlərin həlli məqsədilə dövlətin təsərrüfatçılıq subyektlərinin fəaliyyətinə və bazar konyunkturuna təsiri belə adlanır:

- doğru cavab yoxdur
- dövlət tənzimləməsi
- iqtisadi siyasət
- iqtisadiyyatda dövlət sektoru
- dövlət maliyyəsi

524 Dövlət tənzimlənməsinin belə forması mövcud olmur:

- kredit-pul
- firmadaxili
- inzibati
- xarici iqtisadi
- büdcə-vergi

525 Dövlətin öz funksiyalarını həyata keçirməsi üçün zəruri pul fondları yaratmaq məqsədilə məcmu ictimai məhsulun bir hissəsinin bölgüsü, təkrar bölgüsü və istehlakı ilə əlaqədar iqtisadi münasibətlər sahəsi belə adlanır:

- doğru cavab yoxdur
- dövlət maliyyəsi
- iqtisadiyyatda dövlət sektoru
- dövlət tənzimləməsi
- iqtisadi siyasət

526 Dövlətin bazar iqtisadiyyatını tənzimləməsinin səmərəliliyini təmin edən tələblərə aid deyil:

- dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin müsbət və mənfi nəticələri üzərində nəzarət
- iqtisadiyyatda dövlət sektorunun olmaması
- əsasən iqtisadi tənzimləmə metodlarının tətbiq edilməsi
- milli spesifikasiyin nəzərə alınması
- bazar əlaqələrinin qırılmasına yol verməmək

527 Dövlətin ictimai istehsalı yönümlətmək prosesi belə adlanır:

- innovasiya siyasəti
- indikativ planlaşdırma
- fiskal siyasət
- hüquqi tənzimləmə
- dövlət sahibkarlığı

528 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dolayısı ilə müdaxilə dövlətin müəyyən iqtisadi siyasət aparmasını nəzərdə tutur
- Dövlətin bazar iqtisadiyyatına birbaşa müdaxiləsi qeyri-mümkündür
- İnzibati tənzimləyicilər iqtisadi subyektlərin birbaşa dövlət orqanlarının qərarlarına tabe olması ilə bağlıdır
- İqtisadi tənzimləyicilər bazar iqtisadiyyatının təbiətinə ən çox uyğun gəlir
- Hüquqi tənzimləyicilər qanunvericilik bazasının yaradılmasına və qanunlara əməl olunması üzərində nəzarətə yönümlənir

529 Milli maraqların dünya iqtisadiyyatında realizə olunmasına daxil deyil:

- kapitalın beynəlxalq hərəkəti üzərində nəzarət
- antiinflasiya siyasətinin aparılması
- valyuta məzənnələrinə təsir
- iş qüvvəsinin beynəlxalq miqrasiyası üzərində nəzarət
- dövlətin müəyyən xarici ticarət siyasətinin aparılması

530 İqtisadiyyatın dövlət tənzimləməsi istiqamətlərinə aid deyil:

- xarici iqtisadi siyasət
- regional siyasət
- sosial siyasət
- sadalananların hamısı aiddir
- institusional siyasət

531 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dövlətin funksiyalarından biri gəlirlərin təkrar bölgüsüdür
- Dövlət inhisarların yaranmasına həmişə və hər yerdə manne olmalıdır
- Dövlət informasiyanın asimmetrikliliyini əmtəə və xidmətlərin keyfiyyəti üzərində nəzarət vasitəsi ilə zəiflədə bilər
- Xarici effektlərin tənzimlənməsini dövlət öz üzərinə götürür
- Dövlətin antitsiklik siyasəti iqtisadiyyatda tsiklik artıb-azalmaların yumşaldılmasına yönümlənir

532 Dövlətin əsas qollarına nə aid deyil?

- Sadalananların heç biri aid deyil
- Sadalananların hamısı aiddir
- İcra orqanları
- Qanunvericilik orqanları
- Məhkəmə sistemi

533 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dövlət öz fəaliyyətini özünün formalaşdırdığı hökumət vasitəsilə həyata keçirir
- A.Smit hesab edirdi ki, dövlət iqtisadi proseslərə fəal müdaxilə etməlidir
- Dövlət cəmiyyətin iqtisadi və sosial inkişafının məhsuludur
- Dövlət millətin qalması və inkişafını təmin edən müəyyən funksiyaların yerinə yetirilməsinə tələbat nəticəsində yaranmışdır
- Monetaristlər hesab edirlər ki, dövlət öz xərclərini məhdudlaşdırmalıdır

534 Düzgün olmayanını göstərin:

- dövlət gəlirinin yenidən bölgüsünü dövlət büdcəsi vasitəsi ilə həyata keçirir
- bazar iqtisadiyyatında dövlət tənzimlənməsinin funksiyalarından biri regional siyasətin həyata keçirilməsidir
- dövlət antitsiklik siyasəti böhran zamanı tələb, investisiya və məşğulluğu stimullaşdırmaqla həyata keçirir
- bazar iqtisadiyyatında dövlət mülkiyyətçi ola bilməz
- bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsinin funksiyalarından biri pul tədaviyünün tənzimlənməsidir

535 Aşağıdakılardan düz olmayanını göstərin:

- bazar iqtisadiyyatında inhisarlaşma meyli mövcuddur
- dövlət tənzimlənməsinin neoliberal konsepsiyası keynsçi ilə müqayisədə daha səmərəlidir
- ekologiya ilə əlaqədar xarici effektlərin dövlət tənzimlənməsi müasir dünyada mühüm əhəmiyyətə malikdir
- rəqabətin qorunması dövlətin bazar iqtisadiyyatında ən mühüm funksiyasıdır
- dövlət büdcəsində gəlir və xərclərin uyğunlaşdırılması məsələsini dövlət həll etməlidir

536 Keyninin dövlət tənzimlənməsi konsepsiyası hansı ölkənin hökumətinin hansı iqtisadi siyasətində daha dolğun tətbiq edilmişdir:

U.Çerçilin Böyükbritaniyada

- F.Ruzveltin ABŞ-da
- R.Reyqanın ABŞ-da
- M.Tetçerin Böyükbritaniyada
- Q.Kollun Almaniyada

537 Doğru olmayanını göstirin:

bütün cavablar doğrudur

- dövlət cəmiyyətə kənardan zorla qəbul etdirilmiş qüvvədir
- müxtəlif iqtisadi nəzəriyyələr dövlətin iqtisadiyyatda rolunu fərqli şəkildə müəyyənləşdirirlər
- dövlət cəmiyyətin iqtisadi və sosial inkişafı nəticəsində yararır
- dövlət öz fəaliyyətini onun formalaşdırdığı hökumət vasitəsi ilə həyata keçirir

538 Əhali gəlirlərinin yenidən bölgüsü dövlətin funksiyalarından hansına aiddir:

iqtisadi stabilliyin qorunması

- sosial funksiya
- institusional funksiya
- xarici effektlərin tənzimlənməsi
- rəqabətli mühitin qorunması

539 Qloballaşma şəraitində hansı meyil meydana gəlir?

dövlətin sosial funksiyalarının zəifləməsi

- iqtisadiyyatın tənzimlənməsi üzrə dövlətin funksiyalarının bir hissəsinin dövlətlərarası səviyyəyə köçürülməsi
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin güclənməsi
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin zəifləməsi
- dövlətin sosial funksiyalarının güclənməsi

540 Dövlətin institusional siyasəti nəzərdə tutmur:

bütün adları çəkilən məqsədlər nəzərə alınır

- ayrı-ayrı regionların iqtisadi inkişafındakı fərqlərin aradan qaldırılması
- ətraf mühitin mühafizə edilməsi
- makroiqtisadi stabilliyin təmin edilməsi
- yaxşı investisiya mühitinin yaradılması

541 Dövlətin sosial funksiyası nəzərdə tutmur:

bütün yuxarıda sadalananlar nəzərə alınır

- iqtisad elminin sosial - institusional istiqamətinin prinsipləri əsasında iqtisadi siyasətin həyata keçirilməsini
- əhəlinin sosial müdafiə olunan tərkib hissəsinin genişləndirilməsini
- sosial sahənin genişləndirilməsini
- sosial təminat xidmətlərinin keyfiyyət və kəmiyyətinin artırılmasını

542 Bazar iqtisadiyyatının dövlətə xas olmayant funksiyaları göstərin:

işsizliyin azaldılmasına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi

- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi
- fiskal siyasətin həyata keçirilməsi
- bazarın mənfi tərəfinin kompensasiya edilməsi
- bazar münasibətləri iştirakçılarının sosial qorantlarının təmin edilməsi

543 Dövlətin bazara birbaşa təsiri alətini göstərin:

sadalananlardan heç biri

- bütün sadalananlar
- dövlət alışmaları

milliləşdirmə, özəlləşdirmə
məqsədli maliyyələşdirmə

544 İqtisadiyyatın bazar təşkilinin çatışmamazlıqlarından birini göstərin:

- resursların bazar qanunlarına uyğun bölgüsü
- ictimai nemətlərin istehsalını təmin etmir
- azad qiymətqoyma
- əmtəə - pul balanslaşdırılması
- subyektlərin iqtisadi bərabərliyi

545 Dövlət optimal qərar qəbul edə bilmir, çünki səmərəsizliyin daxili mənbələri haqqında məlumatlıdır. Bu mənbələrə aiddir:

- göstərilənlərin heç biri
- bütün yuxarıda göstərilənlər
- lobbirlənmə
- byurokratizm
- korrupsiya

546 Dövlətin iqtisadiyyata birbaşa təsir metoduna aid deyil:

- bütün sadalanan metodlar aiddir
- indikativ planlaşdırma
- dövlət sahibkarlığı
- xüsusi biznesin məhdudiyəti
- qanunverici bazanın yaradılması

547 Dövlətin iqtisadiyyata dolaylı təsir metoduna aid deyil:

- pul - kredit siyasəti
- vergi siyasəti
- dövlət sahibkarlığı
- indikativ planlaşdırma
- büdcə siyasəti

548 Dövlətin iqtisadiyyata təsirinin belə metodu yoxdur:

- bütün sadalanan formalar mövcuddur
- xarici iqtisadi
- inzibati
- iqtisadi
- hüquqi

549 Dövlətin maksimal funksiyasına aiddir:

- sadalananlardan heç biri
- bütün sadalananlar
- antiinflasiya siyasəti
- gəlirlərin yenidən bölgüsü
- dünya bazarında milli mənafehlərin reallaşması

550 Dövlətin minimal funksiyasına aid deyil:

- ictimai nemət istehsalının təmin edilməsi
- antitsiklik tənzimlənmə
- xarici effektlərin tənzimlənməsi
- antiinhişar tənzimlənmə
- pul tədaviyünün səmərəli təşkili

551 Bazarın uğursuzluqlarına aid deyil:

- ictimai nemətlərin istehsalının olmaması
- siyasi proseslərin qeyri - təkmilliyi
- informasiya asimetriyası
- xarici effektlərin mövcudluğu
- monolizm

552 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas hal nə hesab olunur?

- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi
- tədaviyə pul kütləsinə nəzarət
- məşğulluğun kəmiyyətinin artırılması
- antitsiklik tənzimlənmə
- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi

553 «Reyqanomika» iqtisadi siyasəti hansı iqtisadi məktəbin ideyaları əsasında yaradılıb?

- merkantilist
- monetarist
- keynsçi
- marjinalist
- marksist

554 Fiziokratların fikrincə, dövlətin funksiyasına aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- ticarətin tənzimlənməsi
- ümumi təhsil
- mülkiyyətin müdafiəsi
- ictimai xarakter daşıyan müəssisələrin saxlanması

555 Dövlətin gücünün əhalinin rifahında, müdafiə qüdrətində və dövlətə etibar etməyində kimi görürdü?

- Platon
- Konfutsi
- İbn Xəldun
- Aristotel
- Makiavelli

556 Hansı elmi istiqamət dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin məhdudluğunu müdafiə edir?

- marksist
- neoliberal
- marjinal
- keynsçi
- sosial - institusional

557 Keynçi yanaşmaya əsasən dövlətin iqtisadi tənzimlənməsinin əsas məqsədi hesab olunur:

- dünya bazarında ekspansiya
- stabil iqtisadi artım və məşğulluğun yüksək səviyyəsi
- tsikli tərəddüdlərin olmaması
- iqtisadi artım və inflyasiyanın aşağı səviyyəsi
- məşğulluğun yüksək səviyyəsi və inflyasiyanın aşağı səviyyəsi

558 Müasir iqtisadi nəzəriyyədə dövlətin iqtisadiyyata aktiv müdaxiləsinin əsas ideoloqu kim olub?

P. Samuelson

- D. M. Keyns
- A. Marşall
- M. Fridman
- İ. Şumpeter

559 Hansı elmi istiqamət dövlətin əsas məqsədini ticarətin həvəsləndirilməsi və daxili bazarın müdafiə edilməsində görürdü?

- marjinalistlər
- merkantilistlər
- proletar siyasi iqtisadı
- burjua siyasi iqtisadı
- fiziokratlar

560 Hansı metod dövlət antiinflasiya siyasəti metodu deyil?

- dövlət qiymətli kağızlarının satışı
- yeni iş yerləri yaradılması
- vergilərin artırılması
- dövlət xərclərinin azaldılması
- faizin uçot dərəcəsinin artırılması

561 İnflyasiyanın əsas göstəricisi budur:

- ümumi daxili məhsul
- qiymət indeksi
- pulun tədavül sürəti
- tədavüldə olan pul kütləsi
- real gəlir

562 İnflyasiya prosesini doğuran amillərdən asılı olaraq inflyasiyanın hansı növlərini fərqləndirirlər?

- açıq və gizli inflyasiya
- tələb inflyasiyası və təklif inflyasiyası
- gözlənilən və gözlənilməz inflyasiya
- idarə olunan və idarə olunmayan inflyasiya
- tarazlaşdırılmış və balanslaşdırılmamış inflyasiya

563 Qiymətlərin artması ildə 3-4%-dən çox olmayan halda inflyasiya necə adlanır?

- deflyasiya
- normal inflyasiya
- sürətli inflyasiya
- mülayim inflyasiya
- hiperinflyasiya

564 İnflyasiyanın mahiyyəti nədən ibarətdir?

- milli valyutanın məzənnəsinin düşməsi
- pulun qiymətdən düşməsi
- qiymətlərin düşməsi
- qiymətlərin artması
- milli valyutanın məzənnəsinin artması

565 İşsizliyin sosial-iqtisadi nəticələrinə aid deyil:

- işsizlər ixtisaslaşmanı itirirlər
- sadalanan halların hamısı işsizliyin nəticələrinə aiddir
- iqtisadiyyatın potensialından tam istifadə olunmur

İşsizlərin həyat səviyyəsi pisləşir
cəmiyyətdə sosial gərginlik artır

566 Hansı amillər işsizliyin dərəcəsinin dəyişməsinə təsir etmir?

- institusional amillər
- təbii-iqlim amilləri
- texniki-iqtisadi amillər
- demoqrafik amillər
- iqtisadi amillər

567 İşsizlik səviyyəsi necə hesablaşır?

- iqtisadi aktiv əhalinin sayı ilə işsizlərin sayının fərqi kimi
- işsizlərin sayının iqtisadi aktiv əhalinin sayına nisbəti kimi
- əmək qabiliyyətli əhalinin sayı ilə məşğul əhalinin sayının fərqi kimi
- məşğul əhalinin sayının əmək qabiliyyətli əhalinin sayına nisbəti kimi
- məşğul əhalinin sayının əhalinin ümumi sayına nisbəti kimi

568 İşsizliyin səbəblərinə aid deyil:

- bəzi sahələrdə istehsalın mövsümi xarakteri
- iqtisadi artım
- istehsalın tsiklik xarakteri
- müəssisələrin müflisləşməsi
- müasir əmək bazarında rəqabətin mükəmməl olmaması

569 İşdən öz arzusu ilə çıxmış və başqa iş axtarmayan insan hansı kateqoriyaya aiddir?

- əmək qabiliyyəti olmayan
- iqtisadi qeyri-aktiv
- işsiz
- məşğul
- natamam məşğul

570 Hansı tsikllər 18-25 illik dövrü əhatə edir?

- D. Kitçin tsiklləri
- S. Kuznets tsiklləri
- K. Marks tsiklləri
- N. Kondratyev tsiklləri
- A. Juqlyar tsiklləri

571 Hansı tsikllər investisiyaların həcmələrində tərəddüdlərlə bağlıdır?

- D. Kitçin tsiklləri
- A. Juqlyar tsiklləri
- N. Kondratyev tsiklləri
- S. Kuznets tsiklləri
- K. Marks tsiklləri

572 İqtisadi böhran nəticəsində işini itirmiş insan işsizliyin hansı formasına aiddir?

- texnoloji
- tsiklik
- struktur
- friksion
- mövsümi

573 Sadalanan hadisələrdən hansı tənəzzül mərhələsində müşahidə olunmur?

- əhalinin gəlirlərinin azalması
- işsizlik müavinətlərinin miqdarının azaldılması
- əməyə tələbatın azalması
- investisiyaların azaldılması
- büdcəyə vergi daxilolmalarının azalması

574 Səhmlərin məzənnəsinin sürətli artımı iqtisadi tsiklin hansı mərhələsi üçün səciyyəvidir?

- heç bir mərhələ
- yüksəliş mərhələsi
- böhran mərhələsi
- depressiya mərhələsi
- canlanma mərhələsi

575 İqtisadi tsiklin hansı mərhələsində firmaların mənfəətlərinin azalması baş verir?

- heç bir mərhələdə
- böhran mərhələsində
- depressiya mərhələsində
- yüksəliş mərhələsində
- canlanma mərhələsində

576 İqtisadiyyatda artıq istehsal böhranları hansı vaxtdan müşahidə olunmağa başlanmışdır?

- XX əsrin əvvəlindən
- XIX əsrin əvvəlindən
- XVIII əsrin əvvəlindən
- XVII əsrin ortalarından
- XIX əsrin sonundan

577 İqtisadi tsikllərin endogen səbəblərinə aid deyil:

- kifayət etməyən istehlak
- yeni ərazilərin mənimsənilməsi
- pul tədavülünün pozulması
- istehsalın strukturunda uyğunsuzluqlar
- investisiyaların çatışmazlığı

578 Vaxtaşırı olaraq əmtələrin artıq istehsalı ilə bağlı tsikllər belə adlanır:

- uzun tsikllər
- sənaye tsiklləri
- tikinti tsiklləri
- ehtiyatlar tsiklləri
- investisiya tsiklləri

579 İqtisadi tsikllərin ekzogen səbəblərinə aid deyil:

- qıtlıqlar
- investisiyaların çatışmazlığı
- əhalinin miqrasiyası
- siyasi amillər
- böyük elmi ixtiralar

580 Böyük ixtiraların səbəb olduğu tsiklləri bu şəxs kəşf etmişdir:

Y. Slutski

- N. Kondratyev
- K. Marks
- S. Kuznets
- A. Juqlyar

581 Həkimə yalnız katib-referent işini təklif edirlər. Bu şəxs işsizliyin hansı növünə aiddir?

- işsiz deyil
- struktur
- tsiklik
- friksion
- mövsümi

582 Əmək birjasında qeydiyyatda alınmış və tezliklə iş almağa ümid edən insan hansı kateqoriyaya aiddir?

- əmək qabiliyyəti olmayan
- işsiz
- iqtisadi qeyri-aktiv
- məşğul
- natamam məşğul

583 Rusiya firması Azərbaycanda işləyir. Onun mənfəəti buraya daxil edilməlidir:

- Azərbaycanın ümumi milli məhsuluna və Rusiyanın ümumi daxili məhsuluna
- Azərbaycanın ümumi daxili məhsuluna və Rusiyanın ümumi milli məhsuluna
- Həm Azərbaycanın, həm də Rusiyanın ümumi daxili məhsuluna
- Həm Azərbaycanın, həm də Rusiyanın ümumi milli məhsuluna
- onun gəliri heç yerə daxil edilməməlidir

584 Ümumi milli məhsul nədir?

- ölkədə istehsal edilmiş bütün gəlirlərin cəmi
- milli şirkətlər tərəfindən istehsal edilmiş bütün son məhsulların və xidmətlərin məbləği
- ölkədə istehsal edilmiş bütün əmtəələrin məbləği
- daxili və xarici bazarda realizə edilmiş bütün əmtəələrin məbləği
- ölkə ərazisində istehsal edilmiş bütün son məhsulların və xidmətlərin məbləği

585 Ümumi daxili məhsul nədir?

- ölkədə istehsal edilmiş bütün əmtəələrin məbləği
- ölkə ərazisində istehsal edilmiş bütün son məhsulların və xidmətlərin məbləği
- ölkədə istehsal edilmiş bütün gəlirlərin cəmi
- daxili və xarici bazarda realizə edilmiş bütün əmtəələrin məbləği
- milli şirkətlər tərəfindən istehsal edilmiş bütün son məhsulların və xidmətlərin məbləği

586 Düzgün olmayan fikri tapın:

- iqtisadi artım ölkənin müdafiə qabiliyyətini artırmağa imkan yaradır
- iqtisadi artım həyat səviyyəsinin artmasına doğru aparır
- iqtisadi artım dünya bazarında ölkənin vəziyyətini yaxşılaşdırır
- iqtisadi artım təbii resursların artımına imkan yaradır
- iqtisadi artım təhsil səviyyəsini yüksəltmək üçün ilkin şərait yaradır

587 İnkişaf etmiş ölkələrdə iqtisadi artımın ən əhəmiyyətli səbəbi budur:

- istehsalatda məşğul əhəlinin sayının artırılması
- tətbiq edilən təbii resursların keyfiyyətinin yaxşılaşması
- iş vaxtı müddətinin artırılması
- tətbiq edilən kapitalın artırılması

- istehsalda texnoloji təkmilləşdirmələr

588 Korporasiyaların mənfəəti bu kəmiyyətlərdən hansını hesablayarkən nəzərə alınır:

- şəxsi gəlir
- xərclər üzrə ümumi milli məhsul
- xalis milli məhsul
- gəlirlər üzrə ümumi milli məhsul
- sərəncamda qalan gəlir

589 Xərclər üzrə hesablanmış ümumi milli məhsula bu kəmiyyətlərdən hansı daxil edilmir?

- idxal
- ümumi investisiyalar
- ev təsərrüfatlarının əmtəələrin dəyərinin ödənişinə xərcləri
- işçilərin əmək haqqı
- dövlət satınalmaları

590 Ümumi daxili məhsulun həcmi təyin edilərkən aşağıda sadalanan kəmiyyətlərdən hansı nəzərə alınmır?

- əmək haqqı
- dövlət satınalmaları
- korporasiyaların mənfəəti
- dövlət transfertləri
- kreditə alınmış kapital üçün faizlər

591 Sadalananlardan hansı ümumi milli məhsulun tərkibinə daxildir?

- kitab mağazasındakı yeni dərsliyin dəyəri
- işlənmiş avtomobil alınması
- əridilərək çuqun halına salınmış dəmir filizinin dəyəri
- ev sahibəsinin xidmətləri
- şirkətin səhmlərinin alınması

592 İqtisadi inkişafın əks etdirən əsas istiqamətlərdən biri:

- təhsil və səhiyyənin səviyyəsinin yüksəldilməsi
- urbanizasiya vəziyyətinin yaxşılaşdırılması
- iqtisadiyyatın strukturası
- iqtisadi artımın sürəti
- ətraf mühitin qorunması

593 Qiymətlərin ümumi səviyyəsinin davamlı və ardıcıl olaraq yuxarı qalxması necə adlanır?

- işsizlik
- staqflyasiya
- iqtisadi artım
- deflyasiya
- inflyasiya

594 Aşağıdakılardan hansılar inflyasiyanın sürətli artım növünə aid deyil?

- hamısı aiddir
- mülayim
- sürətli
- gözlənilən
- ifrat (hiper)

595 Qısamüddətli işsizliyə aiddir:

struktur, tsiklik
friksion, tsiklik
mövsümi, tsiklik
● mövsümi, friksion
tsiklik, friksion

596 Uzunmüddətli işsizliyə aiddir:

tsiklik, friksion
mövsümi, friksion
friksion, struktur
● tsiklik, struktur
mövsümi, tsiklik

597 2-4 ili əhatə edən tsikllər:

tikinti tsiklləri
sənayə tsiklləri
● Kitçin tsiklləri
Kondratyev tsiklləri
Jüglər tsiklləri

598 İqtisadi böhran, durğunluq, canlanma, yüksəlişin dövrü olaraq təkrarlanması:

təsərrüfat fəaliyyəti
● iqtisadi tsikl
iqtisadi inkişaf
iqtisadi artım
iqtisadi səmərəlik

599 Bir-birini ardıcıl əvəz edən tsiklin fazalarını iqtisadçılardan kim müəyyənləşdirmişdir:

Q.Xabler
● K.Marks
D.Kondratyev
J.Sismondi
K.Mitçel

600 Aşağıdakılardan hansılar iqtisadi tsikl fazalarına aid deyil?

canlanma
● işsizlik
durğunluq
böhran
yüksəliş

601 Əhalinin hər nəfərinə düşən maddi nemətlərin və xidmətlərin kəmiyyət və keyfiyyətini əks etdirən göstərici:

əmək haqqı
● həyat səviyyəsi
həyat tərz
yaşayış vasitələri
həyat göstəricisi

602 İqtisadi artımın əsas məqsədi:

sərbəst vaxtın və investisiyanın artırılması
● əhalinin maddi rifahının yüksəldilməsi, iqtisadi təhlükəsizliyin təmin olunması

investisiyanın həcmnin artırılması
iqtisadiyyatın keyfiyyətə yaxşılaşdırmaq
insan kapitalının investisiyalaşdırılması

603 Aşağıdakılardan biri iqtisadi artımın amillərinə daxil deyil:

- resursların səmərəli bölgüsü
- mülkiyyətin növləri
- texniki tərəqqi
- əsas kapitalın həcmi
- təbii resursların kəmiyyət və keyfiyyəti

604 İqtisadi artımın hansı əsas tipləri var?

- sürətli inkişaf tipi
- ekstensiv və intensiv tipi
- intensiv və sürətli tipi
- ekstensiv və sabit tipi
- sabit inkişaf tipi

605 İqtisadi artım nədir?

- resursların sahələr arasında bölgüsü
- real ÜDM-in mütləq həcmnin və adambaşına düşən real ÜDM-in artımı
- amortizasiya ayırmaları hesabına istehsalı genişləndirmək, ÜDM-in amillərinin kəmiyyətinin saxlanması
- bank faizlərinin aşağı salınması, istehsalı genişləndirmək
- istehsal amillərinin sahələr arasında bölgüsü

606 Həyat səviyyəsi kateqoriyası ilk dəfə kim tərəfindən istifadə edilmişdir?

- A.Marşal
- K.Marks
- D.Rikardo
- C.Mill
- C.Klark

607 Ölkənin istehsalının inkişaf dərəcəsini, onun əhalisinin rifah halını ən real müəyyən edən göstərici:

- milli gəlir
- adambaşına düşən ümumi milli məhsul
- ümumi daxili məhsul
- ümumi milli məhsul
- xalis milli məhsul

608 ÜDM-i necə ölçmək olar?

- hamısı düzdür
- gəlirlərə və xərclərə görə
- xərclərə və istehlaka görə
- gəlirlərə və istehlaka görə
- istehsala və istehlaka görə

609 Müəyyən bir dövr ərzində cəmiyyətin yaratdığı maddi nemətlərin məcmu dəyəri:

- ümumi gəlir
- ümumi ictimai məhsul
- ümumi daxili məhsul
- ümumi milli məhsul
- ümumi daxili investisiya

610 Zəruri ümumdövlət, sahədaxili, sahələrarası və regional nisbətlərin formalaşmasına yönəldilmiş tədbirlər sistemi necə adlanır?

- xarici iqtisadi siyasət
- antiinhisar siyasəti
- sabitləşdirmə siyasəti
- iqtisadi təhlükəsizlik siyasəti
- struktur siyasəti

611 Milli iqtisadiyyatda milli maraqların müdafiəsinin həyata keçirilməsini, daxili təhlükələrə və xarici təhdidlərə qarşı davamlılıq vəziyyətini təmin edən iqtisadi siyasət necə adlanır?

- xarici iqtisadi siyasət
- iqtisadi təhlükəsizlik siyasəti
- sabitləşdirmə siyasəti
- antiinhisar siyasəti
- struktur siyasəti

612 İqtisadi subyektlərin fəaliyyətinin hüquqi əsasını təmin edən iqtisadi siyasət necə adlanır?

- büdcə-vergi siyasəti
- sabitləşdirmə siyasəti
- struktur siyasəti
- institusional-hüquqi siyasət
- xarici iqtisadi siyasət

613 İqtisadi siyasətin hansı növü fiskal siyasət adlanır?

- xarici iqtisadi siyasət
- struktur siyasəti
- büdcə-vergi siyasəti
- pul-kredit siyasəti
- sabitləşdirmə siyasəti

614 Başqa ölkələrlə iqtisadi əlaqələrin inkişaf etdirilməsinə və tənzimlənməsinə yönəldilmiş iqtisadi siyasət necə adlanır?

- sabitləşdirmə siyasəti
- pul-kredit siyasəti
- struktur siyasəti
- büdcə-vergi siyasəti
- xarici iqtisadi siyasət

615 Qiymətlərin sabit səviyyəsi şəraitində makroiqtisadi tarazlıq amillərinin bərpasına və tam məşgullüğe yaxın səviyyədə saxlanılmasına yönəldilmiş iqtisadi siyasət necə adlanır?

- struktur siyasəti
- pul-kredit siyasəti
- büdcə-vergi siyasəti
- xarici iqtisadi siyasət
- sabitləşdirmə siyasəti

616 Pul dövriyyəsinin tənzimlənməsinə yönəldilmiş iqtisadi siyasət necə adlanır?

- antiinhisar siyasəti
- sabitləşdirmə siyasəti
- büdcə-vergi siyasəti
- struktur siyasəti
- pul-kredit siyasəti

617 Rəqabət mühitinin saxlanılmasına yönəldilmiş iqtisadi siyasət necə adlanır?

- struktur siyasəti
- sabitləşdirmə siyasəti
- büdcə-vergi siyasəti
- antiinhisar siyasəti
- pul-kredit siyasəti

618 İqtisadi siyasətin belə növü yoxdur:

- xarici ticarət siyasəti
- inhisarçılıq siyasəti
- sosial siyasət
- institusional-hüquqi siyasət
- antisiklik siyasət

619 İqtisadi siyasətin obyektidir:

- məşğulluq
- sadalananların hamısı
- iqtisadiyyatın sahəvi strukturu
- pul tədavülü
- rəqabət mühiti

620 İqtisadi siyasətin subyektlərinə aid deyil:

- siyasi partiyalar
- sosial təminat
- hökumət
- parlament
- həmkarlar ittifaqları

621 Dövlətin daxili qeyri-stabillik mənbələri var. Hansı bu mənbələrə aid deyil?

- sadalanalardan heç biri
- sadalanan hamısı
- lobbiçilik
- bürokratiya
- korrupsiya

622 Dövlətin uğursuzluqlarının səbəbinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- qeyri təkmil rəqabətin olması
- siyasi proseslərin qeyri təkmilliyi
- zəruri informasiya qərarlarının qəbul edilməsi məhdudiyəti
- bürokratiya üzərində nəzarət məhdudiyət

623 İqtisadiyyatın tənzimlənməsi prosesində dövlətin qeyri səmərəli qərarlar qəbul etməsi imkan hesab olunur:

- lobbiçilik
- siyasi renta
- dövlətin "uğursuzluqları"
- loqrollinq
- informasiyaların assimetrikliyi

624 İctimai seçim nəzəriyyəsi nə vaxt yaranmışdır:

1950 ci illərdə

- 1960 ci illərin sonunda
- 1970 ci illərdə
- 1990 ci illərin əvvəllərində
- 1980 ci illərin sonunda

625 Loqrollinq, bu:

lobbiçilik

- səsvermədə səsləri satın almaq
- ictimai faydalılığın maksimumlaşdırılması
- siyasi rentanın əldə edilməsi
- ictimai marağın xüsusi maraqdan üstün olması

626 Siyasi proseslər yolu ilə siyasi institutlar vasitəsilə iqtisadi xeyrin əldə olunması:

inhisar rentası

- siyasi rentadır
- loqrollinqdir
- lobbiçilikdir
- differentensial rentadır

627 İctimai seçim nəzəriyyəsinin siyasi proseslərə yanasmasının xüsusiyyəti bundadır:

dogru cavab yoxdur

- fərdi marağ ictimai həyatın əsas təkanverici motivi kimi nəzərdən keçirilir
- ictimai nemətlərin ayrı ayrı fərdlər arasında bölgüsü prosesi nəzərdən keçirilir
- dövlət büdcəsi vəsaitlərinin bölgüsü məsələsinə böyük diqqət yetirilir
- ictimai nemətlər istehsalının səmərəliliyi tədqiq olunur

628 Xüsusi maraqlar qrupu (Lobbi) həyata keçirir:

xarici effektlərin tənzimlənməsini

- dövlət büdcəsinin yenidən bölgüsü məsələlərinə təsirini
- ictimai seçim
- ayrı ayrı fərdlərin üstünlükverimlərini üzə çıxarır
- fərdlər arasında rifahın bölgüsünü

629 İctimai seçim nəzəriyyəsi kim tərəfindən yaradılıb?

A. Piqu

- D. Byukenen
- L. Valras
- P. Samuelson
- V. Pareto

630 Hansı nəzəriyyə görə siyasi sfera bazarın novlərdən biridir:

izafi dəyər

- ictimai seçim
- son hədd faydalılığı
- istehlakçı davranışı
- müqayisəli üstünlüklər

631 İctimai seçim nəzəriyyəsi, bu nəzəriyyə öyrənir:

gəlirlərin cəmiyyətdə yenidən bölgüsü metodları

- insanların dövlət idarələrindən öz mənafeləri üçün istifadə etdikləri üsulları
- amil gəlirlərinin əldə olunması və bölgüsü prosesini

istehlakçıların gəlirləri və üstünlükverimləri nəzərə alınmaqla tələbin formalaşmasını
firmaların davranış motivləri və prinsiplərini

632 Vətəndaşların, ilk növbədə əhəlinin ən ağır maddi vəziyyətdə olanların inflyasiyadan, işsizlikdən müdafiəsinə yönəldilən siyasət:

- fiskal siyasət
- sosial siyasət
- monetar siyasət
- institusional siyasət
- antiinflyasiya siyasəti

633 Dövlətin iqtisadiyyatın depresiya dövründə apardığı siyasət:

- monetar siyasət
- antitsiklik siyasət
- sosial siyasət
- antiinflyasiya siyasəti
- fiskal siyasət

634 Aşağıda qeyd olunanlardan hansı iqtisadi siyasətin məqsədinə aid deyil?

- məşğulluğun yüksək səviyyəsi
- dövlət büdcəsinin kəsiri
- milli valyutanın dayanıqlığı
- iqtisadi artım
- qiymətin stabilliyi

635 Dövlət tərəfindən iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesində öz məqsədlərinə nail olmaq üçün istifadə edilən strateji və taktiki tədbirlər:

- iqtisadiyyatın sahə və regional quruluşu
- dövlətin iqtisadi siyasəti
- dövlət planlaşdırılması
- iqtisadi proqramlaşdırma
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi

636 Azərbaycan "TRACEKA" ("İpək yolu") regionlararası texniki yardım proqramına nə vaxt üzv olmuşdur?

- 1996-cı ildə
- 1997-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 1994-cü ildə
- 1993-cü ildə

637 Bakı – Tbilisi – Qars dəmir yolunun tikintisi nə vaxt başlanmışdır?

- 2005-ci ildə
- 2000-ci ildə
- 2002-ci ildə
- 2007-ci ildə
- 2004-cü ildə

638 Bakı – Tbilisi – Ərzurum qaz kəmərinin rəsmi açılışı hansı ildə olmuşdur?

- 2014-cü ildə
- 2011-ci ildə
- 2004-cü ildə

2009-cu ildə

- 2007-ci ildə

639 Bakı – Supsa neft kəməri nə vaxt istifadəyə verilmişdir?

2002-ci ildə

1995-ci ildə

1997-ci ildə

- 1999-cu ildə

2000-ci ildə

640 Bakı – Tbilisi – Ceyhan neft kəməri hansı ildə tam istifadəyə verilmişdir?

2002-ci ildə

2000-ci ildə

2008-ci ildə

2004-cü ildə

- 2006-cı ildə

641 Azərbaycan Respublikasının regionlarının sosial-iqtisadi inkişafının III Dövlət Proqramı hansı dövr üçün nəzərdə tutulmuşdur?

2007-2011-ci illər

2004-2009-cu illər

2015-2020-ci illər

2009-2014-cü illər

- 2014-2018-ci illər

642 Azərbaycan Respublikasının regionlarının sosial-iqtisadi inkişafının II Dövlət Proqramı nə vaxt qəbul edilmişdir?

2007-ci ildə

2004-cü ildə

2014-cü ildə

2011-ci ildə

- 2009-cu ildə

643 Azərbaycan Respublikasının regionlarının sosial-iqtisadi inkişafının I Dövlət Proqramı nə vaxt qəbul edilmişdir?

2014-cü ildə

2007-ci ildə

2009-cu ildə

- 2004-cü ildə

2011-ci ildə

644 Hansı ildə Azərbaycanın ümumi daxili məhsulu ümumi daxili məhsulun keçid dövrünün başlanğıcına qədərki (1989-cu ildəki) səviyyəsini ötmüşdür?

2008-ci ildə

2000-ci ildə

2002-ci ildə

- 2004-cü ildə

2006-cı ildə

645 Azərbaycandan ixracın strukturunda birinci yeri hansı ölkə tutur?

Türkiyə

Almaniya

Ukrayna

Rusiya

- İtaliya

646 Azərbaycanın idxalın strukturunda birinci yeri hansı ölkə tutur?

Almaniya

İtaliya

- Rusiya

Türkiyə

Ukrayna

647 Azərbaycan Respublikasında "Əsrin müqaviləsi" nə vaxt qüvvəyə minmişdir?

1997-ci ildə

1995-ci ildə

- 1994-cü ildə

1996-cı ildə

1993-cü ildə

648 Azərbaycanda "Antiinhisar fəaliyyəti haqqında" Qanun nə vaxt qəbul edilmişdir?

2002-ci ildə

2000-ci ildə

1995-ci ildə

1997-ci ildə

- 1993-cü ildə

649 Azərbaycanda "Sosial sığorta haqqında" Qanun nə vaxt qəbul edilmişdir?

1995-ci ildə

1993-cü ildə

2002-ci ildə

2000-ci ildə

- 1997-ci ildə

650 Azərbaycanda "Müəssisələr haqqında" Qanun nə vaxt qəbul edilmişdir?

1996-cı ildə

1992-ci ildə

1993-cü ildə

- 1994-cü ildə

1995-ci ildə

651 Azərbaycanda "Torpaq islahatı haqqında" Qanun nə vaxt qəbul edilmişdir?

1995-ci ildə

1992-ci ildə

1993-cü ildə

- 1996-cı ildə

1994-cü ildə

652 Azərbaycanda "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" Qanun nə vaxt qəbul edilmişdir?

1994-cü ildə

1993-cü ildə

1996-cı ildə

1995-ci ildə

- 1992-ci ildə

653 Azərbaycan iqtisadiyyatında keçid dövrünün başlanğıc mərhələsi üçün səciyyəvi deyildi:

- qiymətlərin liberallaşdırılması
- mülkiyyət formalarının dəyişməsi
- torpaq islahatının keçirilməsi
- institusional dəyişikliklər
- sürətli iqtisadi artım

654 XXI əsrin birinci onilliyində Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı üçün səciyyəvi hal deyil:

- xarici iqtisadi əlaqələrin zəifləməsi
- dövlət büdcəsinin kəsininin azalması
- iqtisadi artım
- yoxsulluğun səviyyəsinin azaldılması
- iqtisadiyyatda özəl sektorun genişlənməsi

655 Müasir Azərbaycan iqtisadiyyatında hansı ildən başlayaraq iqtisadi artım müşahidə olunur?

- 1996-cı ildən
- 2000-ci ildən
- 2003-cü ildən
- 1990-cı ildən
- 1993-cü ildən

656 Azərbaycan iqtisadiyyatında keçid dövrünün əsas məzmunu nədən ibarət idi?

- sadalanların heç biri
- ümumdünya iqtisadi sisteminə daxil olma
- iqtisadi müstəqillik əldə edilməsi
- bazar münasibətlərinə keçid
- sadalanların hamısı

657 Azərbaycanda neçənci ildən ÜDM və ÜMM hesablanmasına keçilmişdir?

- 1990.0
- 1986.0
- 1987.0
- 1988.0
- 1989.0

658 Sahələrin, istehsal növlərinin və ərazi komplekslərinin qarşılıqlı əlaqəli sistemi:

- bütün istehsal sahələrinin məcmusu
- sahələr kompleksinin məcmusu
- ərazi iqtisadiyyatı
- milli iqtisadiyyat
- regional iqtisadiyyat

659 Dünyada ərzaqla təminatın səviyyəsinə görə neçə zona fərqləndirilir?

- 3.0
- 6.0
- 5.0
- 4.0
- 2.0

660 Ekologiya probleminin həllinə yönəlmiş tədbirlərə aid deyil:

- zəhərli tullantıların ətrafmühitə atılmasının azaldılması

- atmosferin ozon qatının qorunması
- ekoloji təhlükəsizlik meyarlarının işlənilib hazırlanması
- ekoloji təhlükəsiz texnologiyalarının tətbiqi
- istehsalın idarə edilməsinin ekstensiv metodlarının inkişafı

661 Qlobal problemlərə aid deyil:

- təbii resursların tükənə bilməsi
- ekologiya problemi
- ərzaq problemi
- iqtisadiyyatın tsiklik inkişafı
- sülhün qorunub saxlanması

662 Dünyanın əsas maliyyə mərkəzlərinə aid deyil:

- London
- Nyu-York
- Tokio
- Sürix
- Roma

663 Dünya Ticarət Təşkilatı nə vaxt yaradılmışdır?

- 1998-ci ildə
- 1944-cü ildə
- 1945-ci ildə
- 1947-ci ildə
- 1973-cü ildə

664 Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf Bankı nə vaxt yaradılmışdır?

- 1998-ci ildə
- 1944-cü ildə
- 1947-ci ildə
- 1945-ci ildə
- 1973-cü ildə

665 Beynəlxalq Valyuta Fondu nə vaxt yaradılmışdır?

- 1973-cü ildə
- 1998-ci ildə
- 1945-ci ildə
- 1947-ci ildə
- 1944-cü ildə

666 Bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkənin pul vahidi ilə ifadə edilmiş qiyməti belə adlanır:

- valyuta məzənnəsi
- valyutanın dönərliliyi
- revalvasiya
- devalvasiya
- valyuta pariteti

667 Beynəlxalq maliyyə-kredit münasibətlərinin subyektləri deyil:

- transmilli korporasiyalar
- dövlətlər
- fiziki şəxslər
- sadalananlar hamısı beynəlxalq maliyyə-kredit münasibətlərinin subyektləridir

xarici iqtisadi əməliyyatları həyata keçirən banklar

668 Valyuta münasibətlərinin dünya təsərrüfat sisteminin inkişafı ilə əlaqədar olan və dövlətlərarası sazişlərlə hüquqi cəhətdən təsbit edilmiş təşkilati forması necə adlanır?

- transmilli korporasiyalar
- dünya ssuda kapitalı bazarı
- dünya təsərrüfat sistemi
- dünya valyuta sistemi
- dünya bazarı

669 Beynəlxalq kredit əməliyyatlarının həyata keçirildiyi bazar belə adlanır:

- dünya valyuta sistemi
- dünya təsərrüfat sistemi
- transmilli korporasiyalar
- dünya bazarı
- dünya borc kapitalı bazarı

670 Beynəlxalq korporasiyaların fəaliyyətinə daxildir:

- idarəetmə təcrübəsinin ötürülməsi
- texnologiyaların ötürülməsi
- kapitalın yerdəyişməsi
- bütün sadalananlar daxildi
- istehsalın təşkilinin yeni metodlarının ötürülməsi

671 Transmilli korporasiyalar üçün səciyyəvi deyil:

- inkişaf etmiş korporativ daxili əlaqələr sistemi
- vahid mərkəzdən nəzarət
- məşğulluğun beynəlxalq strukturu
- yeni texnologiyaların işlənilib hazırlanması və onlardan istifadə
- qəbul edən ölkələrdən güclü asılılıq

672 Kapitalın beynəlxalq axınında kapital yatırımının hədəfləri üzrə hansı növlər fərqləndirilir?

- ixrac və idxal investisiyaları
- ssuda və sahibkar investisiyaları
- qısamüddətli və uzunmüddətli investisiyalar
- birbaşa investisiyalar və portfel investisiyaları
- özəl və dövlət investisiyaları

673 Kapitalın beynəlxalq axınında kapitaldan istifadənin xarakteri üzrə hansı növlər fərqləndirilir?

- ixrac və idxal investisiyaları
- birbaşa investisiyalar və portfel investisiyaları
- qısamüddətli və uzunmüddətli investisiyalar
- borc və sahibkar investisiyaları
- özəl və dövlət investisiyaları

674 Kapitalın beynəlxalq axınında kapital yatırımı müddətləri üzrə hansı növlər fərqləndirilir?

- ssuda və sahibkar investisiyaları
- birbaşa investisiyalar və portfel investisiyaları
- özəl və dövlət investisiyaları
- ixrac və idxal investisiyaları
- qısamüddətli və uzunmüddətli investisiyalar

675 Kapitalın beynəlxalq axınında onun mənşəyinə görə hansı növlər fərqləndirilir?

- ssuda və sahibkar investisiyaları
- ixrac və idxal investisiyaları
- qısamüddətli və uzunmüddətli investisiyalar
- birbaşa investisiyalar və portfel investisiyaları
- özəl və dövlət investisiyaları

676 İşçi qüvvəsinin miqrasiyasının müsbət nəticələrinə aid deyil:

- xarici işçi qüvvəsindən istifadə edən ölkələrdə istehsal xərclərinin azalması
- miqrantların və onların ailə üzvlərinin gəlirlərinin səviyyəsinin artması
- miqrantların peşəkar və mədəni səviyyəsinin artması
- işçi qüvvəsinin tərk edib getdiyi ölkələrdə işsizlik səviyyəsinin düşməsi
- işçi qüvvəsini qəbul edən ölkələrdə işsizlik səviyyəsinin artması

677 Müasir beynəlxalq əmək miqrasiyası üçün səciyyəvi deyil:

- xarici işçi qüvvəsinin keyfiyyətinə tələblərin artması
- inkışaf etməkdə olan ölkələr arasında miqrasiyanın artması
- miqrasiya müddətinin artması
- miqrantların ümumi sayında gənclərin payının artması
- inkışaf etmiş ölkələrdən inkışaf etməkdə olan ölkələrə miqrasiyanın artması

678 İşçi qüvvəsinin miqrasiyasının mənfi nəticələrinə aid deyil:

- işçi qüvvəsinin tərk edib getdiyi ölkələrdə "beyin axını"
- işçi qüvvəsini qəbul edən ölkələrdə işsizlik səviyyəsinin artması
- işçi qüvvəsini qəbul edən ölkələrdə sosial problemlərin kəskinləşməsi
- bütün sadalananlar mənfi nəticələrə aiddir
- işçi qüvvəsinin tərk edib getdiyi ölkələrdə işsizlik səviyyəsinin düşməsi

679 Beynəlxalq əmək bazarının inkışafına imkan yaradan amillərə aid deyil:

- ucuz işçi qüvvəsindən istifadə etmək cəhdi
- müxtəlif ölkələrdə təhsil və ixtisaslaşma meyarlarında fərq
- nəqliyyat və rabitə vasitələrinin inkışafı
- transmilli korporasiyaların fəaliyyəti
- ixtisaslı işçi qüvvəsi cəlb etmək cəhdi

680 Xarici ticarətin tənzimlənməsi vasitələrinə aid deyil:

- texniki standartlar və normalar
- gömrük tarifi
- gömrük kvotası
- valyuta məzənnəsi
- lisenziya sistemi

681 Dövlətin daxili bazarı xarici kapital, əmtəə və işçi qüvvəsi üçün açıq etməyi hədəfləyən xarici siyasəti necə adlanır?

- utilitarizm
- proteksionizm
- eqalitarizm
- liberalizm
- sentrizm

682 Dövlətin daxili bazarı rəqiblərdən qorumağa və xarici bazarları ələ keçirməyə yönəldilmiş xarici siyasəti necə adlanır?

- utilitarizm
- liberalizm
- eqalitarizm
- sentrizm
- proteksionizm

683 Dünya təsərrüfat sisteminin subyektləri deyil:

- bütün sadalananlar dünya təsərrüfat sisteminin subyektləridir
- dövlətlər
- transmilli korporasiyalar
- beynəlxalq hərbi bloklar
- beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar

684 Dünya təsərrüfat sisteminin struktur elementi deyil:

- dünya valyuta sistemi
- bütün sadalananlar dünya təsərrüfat sisteminin struktur elementləridir
- dünya kapital bazarı
- dünya əmtəə və xidmətlər bazarı
- dünya iş qüvvəsi bazarı

685 Dünya təsərrüfat sisteminin formalaşmasının ən əhəmiyyətli amillərinə aid deyil:

- təsərrüfat həyatının beynəlmilləşməsi
- keçid iqtisadiyyatı ölkələrinin mövcudluğu
- müstəmləkə sisteminin mövcudluğu
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- transmilli korporasiyaların fəaliyyəti

686 Dünya təsərrüfat sistemini təmsil edən ölkələrin beynəlxalq əmtəə-pul, ticari-iqtisadi və maliyyə-kredit münasibətlərinin tarixən yaranmış sistemi belə adlanır:

- böyük açıq iqtisadiyyat
- dünya bazarı
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- dünya təsərrüfat sistemi
- dünya valyuta sistemi

687 Öz aralarında beynəlxalq iqtisadi münasibətlərlə bağlı olan bütün dünya ölkələrinin milli təsərrüfatlarının tarixən yaranmış məcmusu belə adlanır:

- böyük açıq iqtisadiyyat
- dünya təsərrüfat sistemi
- dünya valyuta sistemi
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- kiçik açıq iqtisadiyyat

688 İqtisadiyyatın açıqlığının ən böyük dərəcəsi hansı ölkələr üçün səciyyəvidir?

- ABŞ və Kanada üçün
- keçid iqtisadiyyatı ölkələri üçün
- Avropa İttifaqının üzvü olan ölkələr üçün
- Cənubi Asiya regionu ölkələri üçün
- Çin üçün

689 Dünya iqtisadiyyatının strukturunda ölkələrin hansı qrupları fərqləndirilir?

- sadalanan qruplar mövcud deyil

- bütün sadalanan qruplar
inkişaf etməkdə olan ölkələr
inkişaf etmiş ölkələr
keçid iqtisadiyyatı ölkələri

690 Milli iqtisadiyyatın açıqlıq dərəcəsinin göstəricisi deyil:

- xarici ticarət dövryyəsinin ümumi daxili məhsula nisbətə elastiklik əmsalı
xalis ixracın həcmi
idxal kvotası
xarici ticarət kvotası
ixrac kvotası

691 Hansı iqtisadiyyat beynəlxalq əmək bölgüsünün üstünlüklərini daha tam reallaşdırır və beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin müxtəlif formalarından geniş istifadə edir?

- qarışıq iqtisadiyyat
açıq iqtisadiyyat
xəlvəti iqtisadiyyatı
milli iqtisadiyyat
ənənəvi iqtisadiyyat

692 Mülkiyyət münasibətlərinin beynəlmilləşməsi, əmək bölgüsü və kooperasiyalaşmanın daha yüksək səviyyəsi, təsərrüfatların təşkilinin yeni formaları, beynəlxalq iqtisadi təşkilatların tənzimləyici rolu:

- ictimai istehsalın artım tempi
iqtisadi qloballaşma tendensiyası
xarici ticarətin güclənməsi tendensiyası
makroiqtisadi tendensiya
beynəlxalq iqtisadi tendensiyanın güclənməsi

693 Dünya birliyinin gələcək sosial-iqtisadi tərəqqisinin mövcud güclənməsinə zərər yetirə bilən təhlükə:

- su qıtlığı problemi
ekoloji fəlakət
texniki tərəqqi
işsizlik
xəstəliklər

694 Urbanizasiyanın meydana gəlməsinin, inkişaf edib qlobal prosesə çevrilməsinin başlıca amillərindən biri:

- ətraf mühitin qorunması
elmi-texniki tərəqqi
etnik çəkişmələr
təbii resursların tükənməsi
elmi-texniki gerilik

695 Beynəlxalq əmək bölgüsünün ən mühüm formaları:

- təmərküzləşmə və mərkəzləşmə
ixtisaslaşma və kooperasiyalaşdırma
mərkəzləşmə və ixtisaslaşma
təmərküzləşmə
kooperasiyalaşdırma və mərkəzləşmə

696 Dünya bazarında reallaşan əmtəələrin dəyərinin pulla ifadəsi:

istehlak səbəti qiyməti

- dünya qiymətləri
bazar qiymətləri
tarazlıq qiymətləri
qiymət indeksi

697 Xarici əmtəələrin ölkəyə daxil olması necə adlanır?

- ticarət əməliyyatı
- idxal
iqtisadi əlaqə
ixrac
ticarət mübadiləsi

698 Əmtəə və xidmətlərin ixrac və idxalını maneəsiz həyata keçirən ölkələrin iqtisadiyyatı:

- bağlı iqtisadiyyat
- açıq iqtisadiyyat
qapalı iqtisadiyyat
gizli iqtisadiyyat
ənənəvi iqtisadiyyat

699 Hökumətin, firmaların, ayrı-ayrı şəxslərin ölkədə istehsal edilən və başqa ölkədə satılması nəzərdə tutulan əmtəə və xidmət:

- valyuta
- ixrac
kvota
idxal
renta

700 Müxtəlif ölkələrin milli iqtisadiyyatının əməkdaşlıq etməsi yolu ilə onların ya tam və yaxud qismən vahid hala salınması:

- istehsal inteqrasiyası
milli əməkdaşlıq
iqtisadi əlaqə
dünya iqtisadiyyatı
- iqtisadi inteqrasiya